

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs: 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

TWEE KAPITEINS OP HETZELFDE SCHIP ?

1. We zijn het allen erover eens, dat ons suppletief huwelijkstelsel (gemeenschap van roerend goed en van aanwinsten) verbetering verdient.

De bezwaren laten zich onder twee woorden samenvatten : het huidige stelsel is te ingewikkeld, en het is bovendien onrechtvaardig.

2. a) *Te ingewikkeld.* — De gemeenschap van roerend goed en van aanwinsten bedraagt soms drie vermogens naast elkaar : gemeenschappelijke zaken, eigen zaken van de man, eigen zaken van de vrouw (1).

Die drie vermogens behoeden hun onafhankelijkheid dank zij een nauwkeurig systeem van zgn. « vergoedingen », wanneer zaken uit het éne vermogen in een ander zijn gevloeid (art. 1437), — b.v. wanneer gemeenschappelijk geld gediend heeft om een eigen onroerend goed te herstellen.

Ook de schulden van ieder echtgenoot zijn soms eigen, soms gemeen (2). En ze zijn gemeen, hetzij voorlopig (mits vergoeding aan de gemeenschap), hetzij bestendig (zonder dergelijke vergoeding) : art. 1482-1490.

b) Maar het wettelijk huwelijkstelsel is niet enkel ingewikkeld : het is ook *onrechtvaardig*. — Want de verscheidene vermogens liggen in feite in de macht van de man alleen. Zelfs de eigen zaken van de vrouw (3).

De man mag nagenoeg alles beheren. Hij mag zelfs in ruime mate beschikken. De vrouw blijft daarbuiten, ze mag niet ingrijpen in het beheer van de man.

Ze mag slechts een einde laten stellen aan diens macht, wanneer hij ze slecht gebruikt (4). En ze mag de schulden der gemeenschap (door de man aangegaan) ontwijken, door van de gemeenschap afstand te doen, na ontbinding daarvan (art. 1453).

Maar in de meeste gevallen is het dan te laat.

3. Er werden reeds verscheidene *voorstellen tot hervorming* ingediend.

De door de Minister van Justitie aangestelde Commissie heeft aan het Zweedse recht een stelsel ontleend, dat wel rechtvaardig schijnt, — doch hoe ingewikkeld.

Als grondslag, en om de ontvoogding der gehuwde vrouw tegemoet te gaan : de scheiding van goederen. Ieder echtgenoot beheert zijn vermogen zelf, en alleen.

Zo'n stelsel werkt echter zeer nadelig voor die

vrouwen (en ze vormen nog steeds de meerderheid), die geen eigen vermogen bezitten, en die hun hele leven aan hun gezin wijden. Daarom heeft de Commissie naar een middel gezocht, om de vrouw toch enig recht toe te kennen op het inkomen van haar man (daarin ligt juist het grote voordeel der gemeenschap).

Om dit doel te bereiken wordt het vermogen van ieder echtgenoot in tweeën verdeeld : in eigen goederen en zgn. « huwelijksgoederen » (hieronder begrepen, voornamelijk alle vormen van beroepswinst). Wat er van de huwelijksgoederen van beide echtgenoten overblijft (5), na ontbinding van het huwelijk, vormt dan één massa, die gelijk tussen man en vrouw (resp. hun erfgenamen) wordt verdeeld.

Er ontstaat op die manier een beperkte gemeenschap, doch pas op het allerlaatst, en enkel terwille van een verdeling. Op de scheiding van goederen tijdens het huwelijk volgt een gemeenschap van een deel daarvan (de zgn. huwelijksgoederen) na het huwelijk.

4. Dit aaneenkoppelen van twee diametraal tegenstrijdige huwelijkssystemen lijkt op zijn minst onelegant. Het schept in elk geval een mengsel, dat de huidige wet aan ingewikkeldheid ver overtreft. Want in plaats van drie vermogens naast elkaar, krijgen we er nu vijf :

de eigen goederen van de man,
die van de vrouw,
de huwelijksgoederen van de man,
die van de vrouw,

en ook nog (wat men te vaak over het hoofd ziet) : de goederen wier herkomst niet eens te bepalen is, — en zo zijn er vele. Hoe kan men na tien, twintig jaar, uitmaken met wiens geld het mooie landschap, dat in de woonkamer hangt, werd betaald ? Dan moet men de regels van medeëigendom toepassen (6), — en die zijn nóg gebrekkiger dan die der gemeenschap (7).

Stel dat men toch weet, dat het geld van de man kwam. Dan nog rijst de vraag : wat voor geld ? Want is het eigen geld ? Dan blijft de zaak bij de man, resp. diens erfgenamen). Is het huwelijksgeld ? Dan valt de zaak in de gemeenschap. (8) De theorie der *zaakvervanging* dient hier immers toegepast.

5. Om dergelijke verwickelingen te vermijden ben ik voorstander van een heel ander stelsel, — dat me

zo eenvoudig, zo realistisch en zo billijk mogelijk wil voorkomen.

Zo eenvoudig mogelijk : *algehele gemeenschap*.

Dus het samenbrengen van al wat de echtgenoten bezitten en zullen bezitten. Geen onderscheid meer tussen roerend en onroerend, tussen eigen en gemeen, tussen voorlopig en bestendig. Geen inventaris meer, geen vergoedingen, geen afrekeningen — een huwelijk onwaardig.

Eindelijk zou het huwelijk worden tot het *consortium omnis vitae*, eindelijk zou het die *communicatio* meebrengen, die Modestinus terecht roemde ⁽⁹⁾, — en die te Rome nooit heeft bestaan.

De grootste rechtsgeleerden uit de 19e eeuw ⁽¹⁰⁾ huldigden deze opvatting reeds, welke in het Nederlands burgerlijke wetboek van 1838 (art. 174), in navolging van het oud-vaderlands recht, werd opgenomen, en in het nieuwe wetboek van 1959 (art. 1.7.1.1) is behouden ⁽¹¹⁾.

Doch heden dringt zich m.i. die algehele gemeenschap nog meer op dan vroeger. Want waartoe dienden eigenlijk de oude schutstels tussen de vermogens der echtgenoten ? Om de grote fortuinen, om het familiegoed van ieder echtgenoot af te zonderen en te beschermen. Welnu, zijn die fortuinen niet aan het verdwijnen ? In moderne wetten komt het woord al vast niet meer voor. De meeste moderne gezinnen teren uitsluitend aan de opbrengst van de arbeid van een der echtgenoten, of van beiden. Ligt het dan niet in de geest van onze tijd, dat alle opbrengst van meet af aan samengebracht wordt ? In plaats van te twisten over « mijn » en « dijn », spreken moderne echtgenoten liever van « het onze ».

Wil één der echtgenoten een goed aan de gemeenschap onttrekken, dat hij dan het huwelijkscontract gebruike. ⁽¹²⁾

6. Maar nu rijst een moeilijke vraag : wie zal die algehele gemeenschap *beheren* ?

Naar de traditionele opvatting zou het de man zijn, en hij alleen. Maar daartegen komen de moderne zeden op.

De vrouw alleen ? Het zou dezelfde bezwaren opleveren.

Nee : we moeten naar een formule zoeken, die de *gelijkheid* van man en vrouw nastreeft.

Ik zie er drie.

a) Man en vrouw zullen steeds *samen* optreden.

Zulks kan ik aannemen, wanneer uitzonderlijke belangen op het spel staan, zoals : het kopen of verkopen van de huishoudelijke woonstede, misschien zelfs het huren of verhuren daarvan, het bedingen of het aanvaarden van een levensverzekering ten behoeve van een echtgenoot, het kopen op afbetaling ⁽¹³⁾, en dergelijke meer.

Maar voor alledaagse uitgaven, voor « de gewone gang van de huishouding » ⁽¹⁴⁾, zou het voortdurend samen optreden der beide echtgenoten veel te zwaar werken.

b) « De goederen der gemeenschap staan onder het bestuur van de echtgenoot, *van wiens zijde* zij in de gemeenschap zijn gevallen » ⁽¹⁵⁾.

Dit lijkt inderdaad het billijkst. Het werpt echter grote bewijsmoeilijkheden op. We hebben in België immers een dergelijk systeem gekend, onder de wet van 20 juli 1932 op de zgn. « voorbehouden goederen der gehuwde vrouw ». Die wet plaatste onder het beheer van de vrouw de produkten van het afzonderlijk beroep, dat ze zou uitoefenen. In de praktijk is die regel een dode letter gebleven, omdat derden, met

wie de vrouw rechtshandelingen wou verrichten (kopers, verkopers, bankiers, verzekeraars), of bij wie de vrouw zich meldde (notarissen, openbare ambtenaren), naar het bewijs van de herkomst van de door haar aangeboden goederen vroegen; en waar dit bewijs meestal niet kon geleverd worden, wensten ze, dat de man er maar liever werd bijgeroepen.

c) Zo blijft er niets anders over, dunkt me, dan een derde formule : *alle* goederen der gemeenschap staan onder het bestuur van man en vrouw, *ieder afzonderlijk*.

Al wat de vrouw zou doen, zou even geldig zijn als wat de man thans doet. Al wat de één heeft verricht, zou de andere principieel moeten aanvaarden ⁽¹⁶⁾.

7. Met die derde formule zouden talrijke moeilijkheden gemakkelijk op te lossen zijn. B.v. :

waar één van beide echtgenoten verhinderd zou zijn, om op te treden, zou de andere hem automatisch, en zonder enige lastgeving, kunnen vervangen;

derden zouden alle zekerheid hebben, vermits ze (behoudens huwelijkscontract) evengoed met de vrouw als met de man zouden mogen handelen;

de wet van 30 april 1958, tot afschaffing van de burgerlijke onbekwaamheid der gehuwde vrouw, zou tot een werkelijkheid worden. Enz...

8. Tot tempering van de volmacht, welke man en vrouw ieder afzonderlijk zouden genieten, staan de volgende middelen ter beschikking :

a) het bepalen van een reeks *overbelangrijke rechtshandelingen*, waarvoor het gezamenlijke optreden van man en vrouw vereist zou zijn (hierboven, nr 6, a);

b) het recht voor ieder echtgenoot om *scheiding van goederen* te eisen, indien de andere de gemeenschap in gevaar brengt ⁽¹⁷⁾;

c) het recht voor ieder echtgenoot om na ontbinding van de gemeenschap, hiervan *afstand te doen* ⁽¹⁸⁾.

9. Kortom, mijn voorstel loopt dus over van de voordelen.

Maar zijn er soms geen nadelen aan verbonden ?

Ik zie er maar één : het gevaar voor onenigheid tussen man en vrouw, waar beiden met dezelfde macht bekleed zijn. Stel dat de echtgenoten een zomerverblijf bezitten; wanneer ze het niet zelf gebruiken, plegen ze het te verhuren; nu wil de man aan A verhuren, en de vrouw aan B : wie beslist ?

Laten we eerst en vooral die moeilijkheid niet overschatten. In normale gezinnen (en die maken toch de overgrote meerderheid uit ?) vallen alle beslissingen bij gemeenschappelijk overleg, wie ook het wettig recht tot beslissen geniet. De wet mag de man met zoveel macht bekleden, nooit zal ze een doortastende vrouw kunnen verhinderen, die macht in feite tot zich te trekken ⁽¹⁹⁾ : de mensen zijn nu eenmaal zo.

Elk gezin schept zijn eigen evenwicht, naar de karakters der echtgenoten. Moet men die wijsheid nu negeren, omwille van het onevenwicht van sommige gezinnen ? Zal men het alle gezinnen moeilijk maken, onder voorwendsel dat enkele het moeilijk hebben ?

10. Doch laten we verder gaan.

Er bestaat al lang een rechtstoestand, die volkomen overeenkomt met die, welke ik hier voorschrijf; en toch heb ik de indruk niet, dat er drama's uit zijn ontstaan. Luidens art. 1428 B.W. voert de man het beheer over de eigen zaken van de vrouw. Dit ontnemt echter de vrouw zelf, als eigenares, het recht niet, haar zaken eveneens te beheren ⁽²⁰⁾. Zo vallen dus dezelfde

zaken onder de macht, én van de man, én van de vrouw. Wie heeft daar ooit over geklaagd?

Integendeel: de toestand is zo onschadelijk, dat niemand er aan denkt.

Sommigen achten het niettemin onverstandig « twee kapiteins op hetzelfde schip » te plaatsen (21).

Hoe sprekend dit beeld ook is, toch lijkt het me (zoals zovele andere) onjuist. Op zee moet er immers gehandeld worden, en zou het schip onder bevelen en tegenbevelen ten onder gaan. In het gezin, daarentegen, moet er niet noodzakelijk gehandeld worden. Zijn de echtgenoten het over een bepaald initiatief oneens, wel, dan gebeurt er niets, en daarmee uit? Of men vindt een middenweg. Maar van middenwegen in een hachelijke, soms gevaarlijke toestand, is er voor een schip geen sprake.

Stel dat geen van beide echtgenoten toegeeft. Voor een schip met twee kapiteins is er dan geen redding mogelijk, want op zee is er geen *verhaal*. In rechtszaken wel: de rechter (22). In een beschaafde maatschappij vindt elk geschil zijn rechter: waarom zouden echtgenoten aan die regel ontsnappen?

Beter: waarom zou *de man* daaraan ontsnappen? Want daar komt het op neer. In gemeenschapszaken was de man vroeger zijn eigen rechter: dat is nu afgelopen. De vrouw krijgt medezeggenschap. De vrouw staat naast hem, op gelijke voet. Welnu, als er tussen twee gelijken een geschil ontstaat — en ik herhaal: een geschil van enige betekenis (*de minimis non curat praetor*) — hoe kan het dan worden opgelost, zoniet door tussenkomst van een derde?

Herlees het oude art. 148 B.W., over het huwelijk der minderjarigen. Daartoe is de instemming van vader en moeder vereist. Bij onenigheid tussenbeiden *volstond* vroeger de instemming van de vader alleen. De wet van 14 juli 1953 ziet het anders: de zaak wordt nu voor de rechtbank gebracht, die beslist, naar het belang van het kind.

Ik wens niets anders dan het veralgemenen van deze rechtvaardige oplossing.

11. Het grote verschil is natuurlijk, dat gewone partijen met elkaar niets te maken hebben, en na het geschil weer uiteengaan.

Dit is, weliswaar, niet steeds het geval: denkt U b.v. aan naburen, aan vennoten, aan werkgevers en werknemers.

Tussen echtgenoten zou het ingrijpen van derden onaangename zijn. Maar juist daarom zal het m.i. uiterst zelden voorkomen, dat echtgenoten naar gerechtsmiddelen zullen grijpen.

De ervaring wijst het immers uit:

a) ten tijde van de burgerlijke onbekwaamheid der gehuwde vrouw (23) stond deze een gerechtelijk verhaal ter beschikking, wanneer de man de nodige *machtiging* weigerde of introk: hebben de vrouwen daarom de rechters belegerd?

b) denkt U ook aan de *kinderrechter*: bedreigde een dergelijk, delikaat ambt soms niet de eenheid van het gezin? Toch is die vrees nooit in vervulling gegaan. Nooit zijn de kinderrechters in een soort inquisitie vervallen. Verre van daar: alle landen ter wereld bogen met trots op die prachtige instelling.

12. En juist die kinderrechter geeft me de oplossing voor de vraag: wat voor soort rechter zou het best geschikt zijn, om tussen echtgenoten als bemiddelaar op te treden?

Ik had eerst aan de vrederechter gedacht, omdat hij de mensen en de zaken van zijn kanton meestal

van dichtbij kent, en omdat zijn ambt reeds op verzoening gericht is.

Achteraf lijkt me dit nog niet voldoende. De rechter die zaken van inwendige orde met de echtgenoten zal bespreken, zal uiterst zelden op juridische gronden beslissen. Veeleer op louter opportunistische. Daartoe zou een apart soort rechter moeten bestaan, iemand in de trant van de kinderrechter. Of we zouden de bevoegdheid van de kinderrechter kunnen uitbreiden tot die van « gezinsrechter »? (24)

Prof. R. DEKKERS.

(1) Blijven ieder echtgenoot « eigen »: hoofdzakelijk de onroerende zaken die ieder uit zijn familie erft (art. 1.404 BW) of geschonken krijgt (art. 1.405 BW). Die zaken worden tussen de echtgenoten, na ontbinding der gemeenschap, niet verdeeld. Ze keren tot hun onderscheiden ascendenten of bijverwanten terug, indien er geen kinderen uit het huwelijk geboren werden.

Eigenlijk is dit stelsel nog steeds doordrongen van feodale opvattingen (*paterna paternis, materna maternis*).

(2) Voorbeelden: van gemeenschappelijke schuld: opvoeding der gemeenschappelijke kinderen (art. 1.409, 5e WB); van eigen schuld: opvoeding van een tijdens het huwelijk erkend onwettig kind (art. 337 BW);

Geschiede de erkenning reeds voor het huwelijk, dan valt de last der opvoeding wel in de gemeenschap, doch slechts voorlopig, d.w.z. mits vergoeding bij de vereffening daarvan (arg. art. 1437 BW). Vgl. Nederlands BW, art. 176.

(3) Art. 1.421, 1.428 BW. Ned. BW., art. 160, 179.

(4) Eis tot scheding van goederen: art. 1.443 BW.

(5) En al wat daarmee gekocht werd (de zgn. « aanwinsten », Frans « acquêts »).

(6) Zo ook: nieuw Nederlands BW., art. 1.8.1.10.1.

(7) Wegens het veto-recht van ieder medeëigenaar. Zie mijn *Handboek van burgerlijk recht*, 1, nrs 982 en 989. Medeëigendom kent geen andere uitweg dan: verdeling (art. 815 BW).

(8) Zie de uiteenzetting door de Minister van Justitie, Prof. L. MERCHERS, « La réforme des régimes matrimoniaux », in *Journal des Tribunaux*, 1959, 629-631.

(9) In de Digesten, 23.2 *De ritu nuptiarum* 1: « Nuptiae sunt conjunctio maris et feminae, et consortium omnis vitae, divini et humani juris communicatio. »

(10) AUBRY et RAU in Frankrijk (*Cours de droit civil français*, 7, § 497). FRANÇOIS LAURENT in België (*Principes de droit civil*, 23, nr 391).

(11) Toch zijn de Nederlandse juristen het niet eens over de vraag, of algehele gemeenschap van goederen wel het stelsel is, dat het best bij het wezen van het huwelijk past.

Zie in bevestigende zin: J.C. VAN OVEN, *Praeadvies Nederlandse Juristen-Vereeniging 1927*, in *Handelingen Ned. Juristen-Vereeniging*, 11, bl. 116; — Redaktie *Nederlands Juristenblad* 1956, bl. 516.

Daartegen: ASSER-SCHOLTEN-WIARDA, *Handleiding tot de beoefening van het Nederland Burgerlijk Recht*, Eerste Deel, Personenrecht, negende druk (1957), bl. 239; — A.R. de RUYN, *Het Nederlandse Huwelijksvermogensrecht* (1959), bl. 153.

De tegenstanders laten nl. opmerken, dat er vele tussenstadia bestaan tussen « eigen fortuin » en « verdeelbaar inkomen ». Wie b.v. een eigen bedrijf voert, ziet dat toch ook niet gaarne aan verdeling blootgesteld? En zijn echtgenoot is soms de eerste, die zulks niet wenst.

Ongetwijfeld. Maar waartoe dienen dan huwelijkskontrakten (in Nederland: « huwelijkske voorwaarden »)? Niets belet de echtgenoot, die een bedrijf op zijn naam heeft, te bedingen, dat het buiten de gemeenschap zal blijven: moet daarom het principe zelf van de algehele gemeenschap opgeofferd worden?

Nu kan het gebeuren, dat hij bedoeld bedrijf pas tijdens het huwelijk gaat voeren. Met het oog hierop, zou ik art. 1.394 BW (een huwelijkskontraat moet vóór het aangaan van het huwelijk gemaakt worden) afschaffen, en vervangen door een bepaling zoals art. 1.8.1.1 nieuw Ned. BW (huwelijkske voorwaarden kunnen zowel vóór het sluiten van het huwelijk als tijdens het huwelijk worden gemaakt). Het heeft ook zijn nut, het gesloten huwelijkskontraat tijdens het huwelijk te mogen wijzigen (dit in strijd met art. 1.395 BW).

(12) Een dergelijk kontraat zou zelfs tijdens het huwelijk plaats mogen vinden. De anders luidende regel van art. 1.394 - 1.397 BW lijkt me verouderd. Hij stamt uit de tijd, toen het huwelijkskontraat veeleer door de families werd gesloten, dan door de echtgenoten zelf.

(13) Zie nieuw Ned. BW art. 1.6.5.7. en 7a.

(14) Zie nieuw Ned. BW art. 1.6.5.1

(15) Zie nieuw Ned. BW art. 1.7.2.1.1

(16) Aldus reeds, voor al wat de gewone gang van de huishouding « betreft », het Ned. nieuwe BW, art. 1.6.5.1.

(17) Analogie art. 1.443 BW, alsook art. 226 *septies*, § 3. Zie ook nieuw Ned. BW, art. 1.7.4.2.

(18) Nieuw Ned. BW, art. 1.7.7.1.

Ook het Belgisch BW kent zulk recht, maar dan uitsluitend ten gunste van de vrouw (art. 1.453). Het berust daar op de overweging, dat de vrouw niet verplicht mag

worden, haar deel over te nemen in een gemeenschap, die de man alleen tijdens het huwelijk met schulden heeft overbelast: zij stond immers buiten het beheer van de gemeenschap.

Wordt nu de vrouw in het beheer der gemeenschap betrokken, zoals ik het voorstel, dan vervalt dit laatste argument, en zou men het recht tot afstand kunnen afschaffen.

Het Nederlands BW gaat de andere richting uit, en breidt integendeel het recht uit tot de man.

Na rijp overleg meen ik thans, dat dit de juiste oplossing is. Het kan immers gebeuren, dat een echtgenoot er een redelijk bezwaar tegen heeft, naar het drastische middel der gerechtelijke scheiding van goederen te grijpen, al maakt de ander een rampzalig gebruik van zijn bestuursrecht. Na ontbinding der gemeenschap vervallen die bezwaren. Maar dan moet er een ander middel ter beschikking staan, om de gevolgen van de ramp van zich af te schudden: afstand doen van de overbelaste gemeenschap.

— Indien nu beide echtgenoten (of hun erfgenamen) tegelijk afstand doen van de gemeenschap? Dan wordt deze principiële als een apart vermogen vereffend (Ned. BW, art. 1.7.3.10a).

(19) «Ik bestuur Griekenland, zei TEMISTOCLES. Mijn vrouw bestuurt mij. En mijn kindje bestuurt zijn moeder. Ergo...».

(20) Zie Cassatie 29 november 1937 *Pasicrisie* 1937, 1, 355.

(21) Aldus Prof. A. PITLO (Amsterdam). En na hem vele anderen... Zie b.v. Prof. W. DELVA, in *RW* 1954-1955, Kol. 1.233.

(22) Zie b.v. het nieuwe Ned. BW, art. 1.6.4.4, -5.4, -6, -7.2, -7a.2, -8.1. Nederlandse juristen aanvaarden de tussenkomst van de rechter inzake beheer der gemeenschap, meer bepaald voor goederen, die onder gezamenlijk beheer der echtgenoten staan: ASSER-SCHOLTEN-WIARDA, *negende druk* (1957), bl. 205-206; — A.R. de BRUYN, *Huwelijksvermogensrecht*, bl. 272; — J. WIARDA, antwoord op rechtsvraag 32. in *ARS AEQUI, Juridisch Studentenblad*, 1956-1957, bl. 176. Anders evenwel: G. de GROOTH, in *ARS AEQUI*, 1957-1958, bl. 44, — volgens wie hier «geen rechter een oplossing kan brengen.»

(23) Dus vóór de wet van 30 april 1958.

(24) Wellicht samen te brengen met de *voogdijrechter*, die Mevrouw M. Gevers aanbeveelt, in haar voortreffelijk «essai de réforme»: *La Tutelle et l'Administration légale* (Bruxelles 1947), bl. 41-52. Heeft het familierecht geen eigen magistratuur nodig?

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 9 november 1959.

Voorzitter: M. Van Beirs.

Raadsheer-verslaggever: M. De Bersaques.

Advocaat-generaal: M. Mahaux.

Bouwen langs de grote wegen. — Toepasselijke wetsbepalingen.

Het bouwen langs de grote wegen is niet meer geregeld door de bepalingen van de artikels 1 en 2 van het K.B. van 29 februari 1836; het is thans onderworpen aan de bepalingen van de artikels 16 en 17 van de wet van 1 februari 1844 op de straatpolitie, zoals die wet bij artikel 3 van de wet van 28 mei 1914 aangevuld werd en desgevallend aan de bepalingen van de artikels 18 en 27 van de besluitwet van 2 december 1946 betreffende de stedenbouw.

Voormelde wetsbepalingen zijn als dusdanig niet toepasselijk op het enkel laten bestaan op de openbare weg of diens aanhorigheden van aldaar met de vereiste machtiging uitgevoerde werken na intrekking van deze machtiging.

Verbanck en N.V. B.P. Belgium t/ Belgische Staat.
(minister van openbare werken).

Gelet op het bestreden arrest, op 16 april 1959 in hoger beroep gewezen door de correctionele rechtbank te Brugge;

I. Wat de voorziening van Verbanck, verdachte, betreft:

Over het middel van ambtswege afgeleid uit de schending van de artikelen 9 van de Grondwet, 1 en 2 van het koninklijk besluit van 29 februari 1836 betreffende de bouwwerken, beplantingen en andere werken langs de grote wegen:

Overwegende dat aanlegger vervolgd werd om: a) bij inbreuk op de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 29 februari 1836 — door het vonnis «wet» genoemd —, langs een grote weg, edificien, in onderhavig geval naphtepompen, te hebben gebouwd zonder de daartoe vereiste machtiging, b) bij inbreuk op artikel 88-9° van het landelijk wetboek, zich een stuk van de breedte van bedoelde weg te hebben toegeëigend;

Dat aanlegger in feite ten laste werd gelegd twee naphtepompen, die hij met de vereiste machtigingen langs de grote weg had gebouwd, te hebben laten staan nadat de machtigingen ingetrokken werden;

Dat de bij het dossier gevoegde stukken niet laten blijken dat bedoelde machtigingen verleend werden mits de verplichting de plaats in haar oorspronkelijke staat te herstellen in geval van intrekking van de machtigingen;

Overwegende dat het bestreden vonnis de publieke vordering verjaard verklaart voor zoveel zij op artikel 88-9° van het landelijk wetboek steunt (betichting a) en dat, bij gebreke aan voorziening van het openbaar ministerie, die beslissing kracht van gewijsde bekomen heeft;

Overwegende dat het vonnis de inbreuk op de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 29 februari 1836 bewezen verklaart (betichting b) en aanlegger wegens die inbreuk veroordeelt, om reden, enerzijds, dat de bepalingen van het koninklijk besluit van 29 februari 1836 toepasselijk zijn zowel op het bouwen «op» de aanhorigheden van de rijweg, namelijk op het voetpad, als «langs» de grote weg zelf, anderzijds, dat het feit dat bedoelde pompen op het kwestig voetpad zonder recht noch titel gelaten werden, vanaf de intrekking van de machtigingen moet aangezien worden als een nieuwe constructie verricht zonder voorafgaande machtiging en vatbaar voor toepassing van artikel 2 van bedoeld koninklijk besluit;

Overwegende dat het bouwen langs de grote wegen niet meer geregeld is door de bepalingen van de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 29 februari 1836;

Dat het bouwen langs die wegen thans onderworpen is aan de bepalingen van de artikelen 16 en 17 van de wet van 1 februari 1844 op de straatpolitie, zoals die wet bij artikel 3 van de wet van 28 mei 1914 aangevuld werd, en, desgevallend, aan de bepalingen van de artikelen 18 en 27 van de besluitwet van 2 december 1946 betreffende de stedenbouw;

Dat voormelde wetsbepalingen als dusdanig niet toepasselijk zijn op het enkel laten bestaan, op de openbare weg of op diens aanhorigheden, van aldaar met de vereiste machtiging uitgevoerde werken, na intrekking van deze machtiging;

Dat daarbij de bepalingen van de artikelen 3 tot 7 van het koninklijk besluit van 7 september 1933

slechts de werken opgericht over de sloten der wegen betreffen en vreemd zijn aan werken verricht op het voetpad der wegen;

Overwegende dat het ten laste van aanlegger gelegde feit thans geen straffbare inbreuk meer uitmaakt;

Dat het bestreden arrest derhalve de in het middel aangeduide bepalingen geschonden heeft;

II. Wat de voorziening van de N.V. «B.P. Belgium» burgerlijk verantwoordelijke partij, betreft:

Overwegende dat uit de stukken waarop het Hof acht vermag te slaan niet blijkt dat de eis tot verbreking aan de partij tegen dewelke hij gericht is, werd betekend;

Dat de voorziening dus niet ontvankelijk is;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening van aanlegster.

Verbreekt de ten laste van aanlegger uitgesproken veroordelingen, de beslissing waarbij de N.V. «B.P. Belgium» burgerlijk verantwoordelijk werd verklaard voor de veroordeling tot de kosten aldus zonder voorwerp wordende;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijke vernietigde beslissing;

Zegt dat er geen termen zijn tot wijziging;

Laat de kosten ten laste van de Staat, uitgezonderd de kosten van de voorziening van aanlegster, die ten laste van deze zullen blijven;

Gezegde kosten begroot op de som van 1°) 639 fr. ten laste van de Staat; 2°) 397 fr. in het geheel ten laste van de N.V. Belgium, som waarvan 367 fr. verschuldigd is jegens de Staat en 30 fr. betaald.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 13 november 1959.

Voorzitter: M. Vandermersch.

Raadshoof-verslaggever: M. Rutsaert.

Procureur-generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Advocaat: Mr. De Bruyn.

Hoger beroep. — De verklaring van een partij voor de eerste rechter, dat zij zich gedraagt naar zijn wijsheid, impliceert niet noodzakelijk haar berusting in de te wijzen beslissing.

De partij, die zich naar de wijsheid van de rechter gedraagt, betwist in principe de eis van de tegenpartij en ziet daardoor geenszins af van de aanwending van een rechtsmiddel tegen de te vellen beslissing. In een dergelijk geval kan een berusting slechts afgeleid worden uit bepaalde omstandigheden, die bij het zich gedragen naar de wijsheid van de rechter, een ondubbelzinnige en zekere berusting in de te vellen beslissing zouden aantonen.

Brawarny t/ De Backer.

Gelet op de bestreden beslissing op 15 april 1958 gewezen door de Werkrechterraad van hoger beroep te Brussel, kamer voor bedienden;

Over het middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1107, 1108, 1134, 1135, 1156 tot 1163, 1338, 1349 en 1353 van het Burgerlijk Wetboek, 45 (gewijzigd door artikel 2 van de wet van 18 maart 1950), 46, 85 en 86 van de wet van 9 juli 1926 tot inrichting van de werkrechtsheren, 8 en 97 van de Grondwet, doordat de bestreden beslissing het hoger beroep

van aanlegger niet ontvankelijk verklaard heeft, onder voorwendsel dat, daar deze laatste vóór de eerste rechter verklaard heeft zich naar de wijsheid van de Raad te gedragen zonder enig middel te doen gelden om de gegrondheid van de tegen hem gerichte eis te betwisten, daaruit een berusting van zijnentwege in de beslissing van de eerste rechter volgt en hij dus niet meer ontvankelijk was om die beslissing in hoger beroep te betwisten, dan wanneer een stilzwijgende berusting in een rechterlijke beslissing slechts kan worden afgeleid uit feiten of omstandigheden welke noodzakelijk, op een zekere en niet dubbelzinnige wijze, het inzicht insluiten met de beslissing in te stemmen, wat niet het geval is met de in onderhavige zaak door de rechters ingeroepen feiten of omstandigheden, en doordat aldus de bestreden beslissing de berusting van de aanlegger in het vonnis waartegen hoger beroep heeft afgeleid uit feiten of omstandigheden welke zulks niet kunnen bewijzen, het recht op hoger beroep dat voor de aanlegger open stond heeft miskend, en, in alle geval, niet wettelijk gemotiveerd is:

Overwegende dat de bestreden sententie het door aanlegger ingesteld hoger beroep niet ontvankelijk heeft verklaard, op grond van dezes berusting in de beslissing van de eerste rechter, afgeleid uit de melding in deze beslissing dat aanlegger «zich naar de wijsheid van de Raad gedraagt»;

Overwegende dat de partij die zich naar de wijsheid van de rechter gedraagt, in principe, de eis van de tegenpartij betwist, en daardoor geenszins van het uitoefenen van een verhaal tegen de te vellen beslissing afziet; dat een berusting in dergelijk geval slechts kan afgeleid worden uit bepaalde omstandigheden die, bij het zich gedragen naar de wijsheid van de rechter, een ondubbelzinnige en zekere berusting in de te vellen beslissing zouden vaststellen; dat de bestreden beslissing op geen omstandigheid van die aard wijst;

Dat het middel gegrond is;

Om die redenen,

Verbreekt de bestreden beslissing;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de zaak naar de Werkrechterraad van beroep te Antwerpen, kamer voor bedienden.

RAAD VAN STATE

3e Kamer. — 22 december 1959.

Voorzitter: M. Devaux.

Raadsheren: M.M. De Bock en Holoye.

Substituut-auditeur-generaal: M. Duchatelet

Indiening van verzoekschrift. — Berekening der termijnen.

Bij de berekening van de termijnen voor het indienen van een verzoekschrift bij de Raad van State wordt een zondag of een wettelijke feestdag in aanmerking genomen bij de dies ad quem, doch niet bij de dies a quo.

Solidariteits- en Waarborgfonds t/ Bernard M.T.

Arrest nr 7511.

Overwegende dat de bestreden beslissing op 2 dec. 1958 is gewezen en dat aan de verzoekende partij daarvan kennis is gegeven op 20 december 1958;

Overwegende dat het verzoekschrift bij de Raad van State is ingediend bij een op 19 februari 1959 ter post aangetekende brief, dus de eenenzestigste dag nadat de verzoekende partij kennis heeft gekregen van de bestreden beslissing; dat de verzoekende partij vergeefs betoogt, dat zij eerst op maandag 22 december 1958 van de beslissing kennis heeft genomen; dat de termijn van zestig dagen is ingegaan daags na de 20e december 1958 en verstreken is op 18 februari 1959; dat de regel van artikel 88, derde lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 alleen betrekking heeft op het geval dat de dies ad quem een zondag of een wettelijke feestdag is, en niet kan worden toegepast op de dag na de dies a quo; dat het beroep verjaard is bij toepassing van artikel 4 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State,

Besluit :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 750 frank, komen ten laste van de verzoekende partij.

HOF VAN BEROEP TE GENT

7e Kamer. — 19 december 1959.

Voorzitter : M. Verougstraete.

Raadsheren: MM. Santenaire en Le Fevere de ten Hove.

O.M. : M. Colpaert.

Advocaat : Mr. Ceyssens.

Echtscheiding. — Uitvoerbaarheid van bevelschrift, waarbij o.a. onderhoudsgeld aan de vrouw is toegewezen, ook na de afwijzing van de vordering tot echtscheiding.

Het moet worden aanvaard, althans wanneer na het verwerpen van de door de man ingestelde vordering tot echtscheiding, de echtgenoten zich door de schuld van de man niet terug verenigd hebben, dat het recht van de vrouw om in eigen handen de uitkeringen tot levensonderhoud betreffende de periode tot aan het eindvonnis te ontvangen, blijft bestaan en door het eindvonnis niet teniet wordt gedaan.

Voor wat de motivering betreft : zie nader het vonnis.

Haeck t/ Van de Walle.

Gezien de stukken van de rechtspleging, waaronder een behoorlijk door pleitbezorger Van Loo eensluidend verklaarde kopij van de grosse van het aangevochten vonnis gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Gent, vierde Kamer, 10 april 1956;

Overwegende dat de appellante tijdig en regelmatig in beroep is gekomen; dat de geïntimeerde alhier geen pleitbezorger aanstelt en verstek laat gaan bij gebreke te verschijnen;

Overwegende dat de geïntimeerde (bij eis) en de appellante (bij wederreis) tegen elkander de echtscheiding vorderden;

dat, staande dit geding, de Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg te Gent, zetelende in kort geding, op 6 augustus 1952 de geïntimeerde veroordeeld

heeft om aan de appellante een maandelijks onderhoudsgeld en een provisio ad litem uit te keren;

dat het enig daartegen ingestelde beroep, wegens onontvankelijkheid, door het arrest van dit Hof dd. 5 november 1953 werd afgewezen;

dat daartegen geen verhaal meer openstaat;

dat, ter uitvoering van de zo verworven definitieve veroordeling, dit is tot betaling van de rentetermen vervallen of zullende vervallen tot de definitieve uitspraak in de echtscheidingsprocedure, de appellante beslag onder derden legde in handen van de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen, Wolvengracht, te Brussel, op het burgerlijk pensioen nr 68.260 van de geïntimeerde;

dat de appellante de geïntimeerde voor de eerste rechter dagvaardde om het beslag onder derden te horen van waarde verklaren;

Overwegende dat een arrest van dit Hof dd. 17 maart 1955 vervolgens tussenkwam, arrest dat kracht van gewijsde heeft en waarbij geïntimeerde's eis tot echtscheiding definitief wordt afgewezen, terwijl de appellante reeds voordien definitief haar tegeneis tot echtscheiding had verzaakt;

Overwegende dat wegens dit verloop van de hoofdrechtspleging de kwestie zich stelt of de schuldvordering van appellante niet van haar uitwerking wordt beroofd, op die grond dat, eens de echtscheidingsvordering van de man verworpen, de achterstallige renteuitkeringen niet anders dan in handen van de man, hoofd der huwgemeenschap zouden kunnen worden betaald (R.P.D.B. V° Divorce nr 203; Piérard, I, nr 406); dat in het voorhanden geval niet wordt aangevoerd dat de partijen gehuwd zijn onder een stelsel dat een gemeenschap uitsluit;

Maar overwegende dat dergelijke stelling geen rekening houdt met het feit dat bewuste renteuitkeringen naar hun wezen zelf, en, bij uitzondering op de regels van de huwelijksgemeenschap, in handen van de vrouw betaalbaar zijn; dat men niet als een absolute rechtsregel mag vooropzetten dat ten aanzien van de rechterlijke beslissingen tijdens de scheidingsprocedure getroffen, de regels van de huwelijksgemeenschap terug van kracht worden eens de eis tot echtscheiding verworpen; dat de vrouw die, wegens de noodwendigheden van haar afzonderlijke huisvesting, een in haar handen betaalbaar onderhoudsgeld toegekend kreeg, haar recht op achterstallige termen van dit onderhoudsgeld niet kan verliezen wanneer door de schuld van haar echtgenoot — die haar na afwijzing van zijn eis tot echtscheiding niet terug bij hem opneemt — dezelfde levensnoodwendigheid spruitend uit de afzonderlijke huisvesting is blijven bestaan;

dat niet uit het oog mag verloren worden dat de renteuitkeringen beantwoorden aan uitgaven, die de vrouw gedurende de procedure heeft gedaan, die ze trouwens in het vooruitzicht van de verwachte uitkeringen het recht had te doen, en waarvan ze dus, minstens in het hoger aangeduid geval, niet, zonder onrechtvaardigheid, beroofd kan worden;

Overwegende bovendien dat de hoger bedoelde rechtspraak dagtekent van vóór de wijzigingen aangebracht in 1958 aan art. 268 B.W., wijzigingen welke, zo ze de mogelijkheid van gedwongen uitvoering na verloop der echtscheidingsprocedure niet in zich sluiten, minstens deze uitvoering als normaal in de huidige stand van onze wetgeving doen voorkomen;

Overwegende dat met in hoger bedoeld geval de man van de betaling van de achterstallige onderhoudsrente te ontlasten, onder voorwendsel dat hij de vóór het eindvonnis vervallen renteuitkeringen sinds het eindvonnis in zijn handen zou moeten betalen, men de werkelijkheden van het leven volledig over het hoofd

ziet, de elementaire en natuurrechtelijke levensbehoeften van de vrouw veronachtzaamt, en een premie gunt aan de onwil van de echtgenoot;

dat deze laatste immers ingevolge bedoelde rechtspraak ertoe als het ware wordt aangezet de rechterlijk toegekende uitkeringen onbetaald te laten, en de inbeslagnemingsprocedures te doen aanslepen; dat hij er ook voordeel in vindt een eis in echtscheiding, weze het op fantastische gronden, in te spannen, ten einde maatregelen gegrond op art. 218 B.W. te doen vervangen door renteuitkeringen die dode letter zullen worden, in de mate waarin hij aan de onmiddellijke uitvoering ervan is kunnen ontsnappen;

Overwegende dat uit de beschouwingen hierboven volgt dat — minstens wanneer na het verwerpen van de door de man ingestelde eis tot echtscheiding, de echtgenoten zich door de schuld van de man niet terug verenigd hebben — het recht van de vrouw om in eigen handen de renteuitkeringen betreffende de tijdspanne tot aan het eindvonnis te ontvangen haar verworven blijft en door dit eindvonnis niet teniet wordt gedaan;

Overwegende dat niet kan opgeworpen worden dat, eens de procedure tot echtscheiding geëindigd, de toestand, ten aanzien waarvan de onderhoudsrente toegekend werd, een einde genomen heeft: dat zulks waar is, maar dat de gedwongen uitvoering van een vonnis waarbij een onderhoudspensioen wordt toegekend, noodzakelijk eerst na het vervallen der termijnen voor dewelke het pensioen werd toegestaan kan plaats hebben; dat met het vonnis als niet meer uitvoerbaar te aanzien wanneer de toestand voor dewelke de rente werd toegestaan voorbij is, men in 1959 voor de rentetermen van 1958 niet meer zou mogen uitvoeren, noch in een bepaalde maand voor de renteterm van de maand daarvoor, wat ongerijmd is; dat integendeel dient aangenomen dat ten aanzien van de rentetermen tot aan het eindvonnis in de echtscheidingsprocedure, de gedwongen uitvoering, minstens wanneer ze tijdens de gezegde procedure begonnen werd, na verwerping van de echtscheidingsvordering van de schuldenaar van de rente mag voortgezet worden, voor zoveel althans de noodwendigheidstoestand ten aanzien waarvan de rente in handen van de vrouw betaalbaar werd gesteld, niet opgehouden heeft te bestaan;

Overwegende dat de onderhavige vraag tot van waarde verklaring van beslag onder derden dienvolgens gegrond is;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935,

Geeft verstek tegen geïntimeerde bij gebrek aan verschijning,

Verklaart het beroep ontvankelijk en gegrond; doet het bestreden vonnis te niet, en opnieuw wijzend:

Verklaart van waarde het beslag gelegd onder de Nationale Kas voor oorlogspensioenen ten laste van geïntimeerde, en beveelt dat gezegde Nationale Kas het geld dat zij aan geïntimeerde verschuldigd is en in de toekomst verschuldigd zal worden (te weten het beslagbaar deel van geïntimeerdes pensioen nr 68.260) aan appellante zal moeten afgeven in mindering van haar schuldvordering, dewelke beloopt (van 31 maart 1952 tot 28 februari 1935) 36 termijnen van 1.200 fr. meer 1.500 fr. provisio ad litem, samen 44.700 fr.), ongeminderd de gerechtskosten van de onderhavige vordering;

Veroordeelt geïntimeerde tot de kosten van beide aanleggen;

HOF VAN BEROEP TE GENT

9e Kamer. — 7 januari 1960.

Voorzitter: M. Bossaert.

Raadsheren: MM. De Vreese en Beeckman.

Advocaat-generaal: M. Matthys.

Advocaten: Mrs. Kluyskens, Van Wonterghem, Gillon en De Gryse.

Aansprakelijkheid van een electriciteitsmaatschappij en de Regie van telegraaf en telefoon voor de schadelijke gevolgen van een door onder stroom zijnde telefoondraden veroorzaakt ongeval. — Strekking van artikel 13 van de wet van 13 oktober 1930. — De bij K.B. van 29 juni 1935 voorgeschreven veiligheidsmaatregelen zijn als een minimum te beschouwen. — Eventuele aansprakelijkheid van de R.T.T. op grond van de artt. 1382/1383 B.W.

Artikel 13 van de wet van 13 oktober 1930 bepaalt eensdeels, dat de boven- en ondergrondse telegraaf- en telefoonlijnen doelmatig moeten worden beschermd tegen de gevaren van een toevallig contact met lijnen voor het overbrengen en verdelen van elektrische energie, en anderdeels, dat de beschermingsrichtingen op eigen kosten door de eigenaars van de elektrische lijnen moeten worden tot stand gebracht en onderhouden en deze eigenaars verantwoordelijk zijn voor de door ontoereikende of niet aanwezige bescherming teweeggebrachte ongevallen en schade. Nu op grond van deze bepaling alle beschermingsmaatregelen door de electriciteitsmaatschappij zelf moeten genomen worden, is elke discussie over de schuld bij een toevallig contact van de lijnen onderling uitgesloten.

De door het K.B. van 29 juni 1955 voorgeschreven en door de exploitanten der elektrische energieleidingen in acht te nemen veiligheidsmaatregelen zijn slechts als een minimum te beschouwen. Het is niet aannemelijk, dat op het kruispunt van lijnen geen bescherming bestaat.

De aansprakelijkheid van de electriciteitsmaatschappij wordt niet uitgeschakeld noch wegens de aanleg van de elektrische leiding vóór de telefoondraden, noch wegens de niet kennisgeving aan de exploitant van het toevallig contact, noch wegens de omstandigheid, dat elders ook geen speciale bescherming ingericht wordt.

Zo krachtens voormeld artikel 13 van de wet van 13 oktober 1930 de aansprakelijkheid van de Regie van Telegraaf en Telefoon niet in het gedrang komt, wanneer de stroom ingevolge van een toevallig contact overgebracht wordt op haar net, kan aansprakelijkheid evenwel op grond van de artikels 1382 en 1383 B.W. blijken, wanneer zij een gekarakteriseerde fout heeft begaan, d.i. wanneer zij verzuimd heeft de ten aanzien van de omstandigheden geboden maatregelen te treffen. (Zie nader het arrest).

R.T.T. t/ Talpe, gemeente Dadizele en N.V. Inelgas en gemeente Dadizele t/ Talpe, R.T.T. en Inelgas.

Gezien de stukken, o.m. het vonnis tussen partijen op tegenspraak gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk, burgerlijke Kamer met drie rechters, op 5 juni 1958;

Overwegende dat de beroepen ingeschreven onder de nummers 9512 en 9523 der algemene rol tijdig en regelmatig werden ingesteld; dat zij, wegens verknochtheid, dienen te worden samengevoegd;

Overwegende dat de eerste rechter de Regie van Telegraaf en Telefoon en de gemeente Dadizele solidair aansprakelijk heeft gesteld voor de schadelijke gevolgen van het ongeval gebeurd op 2 maart 1957, in de Geluwestraat te Dadizele, waarbij het renpaard van eerste geïntimeerde, Talpe Gérard, door electrocutie gedood werd tengevolge van een aanraking met op de baan liggende en onder stroom zijnde telefoondraden;

Overwegende dat het vaststaat dat de kwestieuze telefoondraden afgerukt werden op 20 februari 1957, tengevolge van een sneeuwstorm, en in contact gekomen waren met de elektrische energielijn van de N.V. « Inelgas », daar waar de telefoondraden de elektrische leiding boven dwarst (zie schets dossier « Inelgas »); dat deze gevaarlijke toestand nog niet verholpen werd tien dagen na de storm;

1. Aansprakelijkheid van « Inelgas » :

Overwegende dat de rechtbank ten onrechte de electriciteitsmaatschappij buiten zake heeft gesteld;

dat immers art. 13 van de wet van 13 oktober 1930 bepaalt dat de boven- en ondergrondse telegraaf- en telefoonlijnen doelmatig moeten worden beschermd tegen de gevaren van een toevallig contact met lijnen voor het overbrengen en verdelen van elektrische energie, dat de beschermingsinrichtingen door de eigenaars van de elektrische lijnen, op eigen kosten tot stand gebracht en onderhouden worden, dat deze laatste verantwoordelijk zijn voor de ongevallen en de schade teweeggebracht door ontoereikende bescherming of het ontbreken hiervan; dat deze beschikking elke discussie uitsluit tussen de Regie van Telegraaf en Telefoon en de exploitant van de elektrische energielijnen nopens het punt te weten wie van beiden schuld treft bij een toevallig contact van de lijnen onderling, gezien alle beschermingsmaatregelen door de electriciteitsmaatschappij zelf moeten genomen worden;

dat de Regie van Telegraaf en Telefoon aldus niet moet instaan voor de gevolgen van de gebrekkige of ondoelmatige bescherming der lijnen;

Overwegende dat het vaststaat dat het contact geschiedde op het onderkruisingspunt der elektrische leiding en dat op die plaats geen enkele bescherming was ingericht ten einde de ernstige gevolgen van een steeds mogelijk contact te voorkomen;

dat « Inelgas » dit gebrek niet betwist maar er zich toe beperkt te beweren dat zij geen andere veiligheidsmaatregelen hoefde te nemen dan deze die door het koninklijk besluit van 29 juni 1935 uitdrukkelijk voorgeschreven zijn betreffende de afstanden die tussen de electriciteitsgeleiders en de telekommunikatielijnen moeten bestaan;

dat echter gemeld koninklijk besluit slechts een minimum van veiligheidsmaatregelen voorschrijft, welke de exploitanten der elektrische energielijnen in acht moeten nemen (art. 16);

dat het onaannemelijk is dat geen bescherming bestond op het kruispunt van de lijnen;

Overwegende dat de omstandigheid dat de elektrische leiding aangelegd werd vooraleer de telefoondraden erboven werden aangebracht, de toepassing van art. 13 van de wet van 13 oktober 1930 niet uitschakelt, evenmin als het feit dat « Inelgas » niet verwittigd zou geweest zijn van het toevallig contact; dat de omstandigheid dat nergens elders een speciale bescherming ingericht wordt al evenmin afdoende is;

Overwegende derhalve dat de aansprakelijkheid van geïntimeerde « Inelgas » vaststaat;

2. Omtrent de aansprakelijkheid van de Regie van Telegraaf en Telefoon :

Overwegende dat zo krachtens art. 13 van de wet van 13 oktober 1930 de aansprakelijkheid van de Regie van Telegraaf en Telefoon niet in het gedrang komt wanneer de stroom tengevolge van een toevallig contact overgebracht wordt op haar net, haar verantwoordelijkheid op grond van artikelen 1382-1383 kan worden weerhouden indien zij een gekarakteriseerde fout begaat, namelijk indien zij verzuimt maatregelen te nemen die zich, gezien de omstandigheden opdringen;

dat de Regie van Telegraaf en Telefoon, in onderhavig geval, de elementaire voorzorg had moeten nemen na de sneeuwstorm in het gebied onmiddellijk over te gaan tot een prospectie van het geteisterd net; dat zij aldus had kunnen vaststellen dat, op de kwestieuze plaats, de telefoondraad op de elektrische leiding rustte, en het gevaar aan « Inelgas » had kunnen signaleren opdat deze laatste de lijn spanningloos zou maken; dat de Regie van Telegraaf en Telefoon tien dagen na de storm niets had gedaan en de losgerukte draden zo maar had laten liggen;

dat deze gedraging als foutief moet worden aanmerkt;

Overwegende dat de Regie van Telegraaf en Telefoon vergeefs haar nalatigheid poogt te rechtvaardigen door te beweren dat de gemeente Dadizele haar niet had ingelicht over de toestand; dat de Regie na de sneeuwstorm gehouden was door eigen middelen het gevaar op te sporen;

dat haar nalatigheid mede oorzaak is geweest van het litigieus ongeval;

3. Omtrent de aansprakelijkheid van de gemeente Dadizele :

Overwegende dat de eerste rechter deze gemeente mede aansprakelijk stelde voor het litigieus ongeval wegens haar nalatigheid in het vervullen van de verplichting die haar door de wet wordt opgelegd te zorgen voor het veilig verkeer op de wegen van haar grondgebied;

dat, meer speciaal, haar wordt verweten dat zij nagelaten heeft aan de R.T.T. te signaleren dat de telekommunikatielijn en de elektrische leiding in contact waren geraakt in de Geluwestraat;

Overwegende dat nergens uit blijkt dat de gemeente-overheid, vóór het kwestieus ongeval, kennis had gekregen van het bestaande contact;

Overwegende dat niet betwist wordt dat verscheidene abonnés in de nabijheid van de plaats waar het ongeval gebeurde, in verstandhouding met het gemeentebestuur, de telefooncentrale van Ledegem onmiddellijk na de sneeuwstorm verwittigd hebben;

Overwegende dat bovendien niet bewezen is dat de losgerukte draden het verkeer in de Geluwestraat feitelijk belemmerd hadden tot even vóór het ongeval;

dat immers in het proces-verbaal dd. 2 maart 1957, opgesteld door de veldwachter van de gemeente, blijkt dat landbouwer Maertens, die in voormelde straat woont, veiligheidshalve de telefoondraden op zij had getrokken en dat zij, juist vóór het ongeval, door de wind terug op de baan werden geslingerd;

Overwegende dat het derhalve ten onrechte is dat de eerste rechter de gemeente Dadizele medeverantwoordelijk heeft gesteld voor het kwestieus ongeval;

Overwegende dat het ongeval aldus veroorzaakt werd, enerzijds door het gebrek der zaak waarover « Inelgas » het toezicht had, anderzijds door de nalatigheid van de Regie van Telegraaf en Telefoon;

dat beide partijen mede aansprakelijk zijn en « in solidum » moeten instaan voor de schadelijke gevolgen van het litigieus ongeval, waartoe zij gezamenlijk hebben bijgedragen;

4. Omtrent de schade :

Overwegende dat de aanstelling van een deskundige met de opdracht omschreven in het vonnis a quo verantwoord is;

Om deze redenen,

Het Hof.

Gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935,

Alle verdere en meeromvattende besluiten verwerpende als ongegrond,

Gehoord de heer eerste advocaat-generaal Vanhoudt in zijn advies,

Voegt samen de zaken ingeschreven onder nummers 9.512 en 9.523 der algemene rol;

Verklaart de twee principale beroepen en het incidenteel beroep ingesteld door Talpe ontvankelijk,

Verklaart het beroep van de Gemeente Dadizele en het incidenteel beroep gegrond, het beroep van de Regie van Telegraaf en Telefoon gedeeltelijk gegrond;

doet dienvolgens het vonnis a quo te niet daar waar het de Regie van Telegraaf en Telefoon en de Gemeente Dadizele solidair aansprakelijk heeft gesteld voor het litigieus ongeval en zijn schadelijke gevolgen en de eis ten aanzien van de N.V. « Inelgas » ongegrond heeft verklaard; dienaangaande opnieuw wijzende, zegt voor recht dat de N.V. « Inelgas » en de Regie van Telegraaf en Telefoon mede aansprakelijk zijn voor het litigieus ongeval en in solidum gehouden zijn de door de partij Talpe geleden schade te vergoeden;

Verklaart de vordering ten aanzien van de Gemeente Dadizele ongegrond;

Bevestigt voor het overige het bestreden vonnis;

Verwijst de N.V. « Inelgas » en de Regie van Telegraaf en Telefoon in de kosten van de aanleg;

Zendt de zaak voor verdere behandeling terug naar de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk, met een andere samenstelling van de zetel.

HOF VAN BEROEP TE LUIK

5e Kamer — 16 januari 1960.

Voorzitter : M. Ulrix.

Raadsheren : de H.H. Vermeire en Winants.

Advocaat-generaal : M. Kellens.

Advocaten : Mrs. Bouveroux en Geyskens.

Wegverkeer : art. 48 par. 2 Wegcode. — Geen verplichting voor voetgangers gelijkgrondse berm slechts op enkele stroken begaanbaar te benutten.

Er mag vanwege voetgangers niet vereist worden — bijzonder bij mistig weer en volledige duisternis — begaanbare stroken van een in doorgaans slechte staat zijnde gelijkgrondse berm te benutten. Uitsluitelijke verantwoordelijkheid van autobestuurder rijdende tegen een snelheid van 50 - 55 Km in het uur wanneer hij een voetganger slechts op een tweetal meter vóór zijn wagen kon opmerken.

O.M. t/ Andries.

Gelet op het vonnis door de Correctionele rechtbank

van het arrondissement Hasselt, op 4 september 1958 gewezen;

Overwegende dat de hogere beroepen, tegen voormeld vonnis aangetekend door beklagde en de Procureur des Konings te Hasselt, regelmatig zijn naar de vorm en binnen de door de Wet opgelegde termijnen ingesteld werden dat ze ontvankelijk zijn;

Overwegende dat de publieke vordering betreffende de samenhangende overtreding van het verkeersreglement thans verjaard is, vermits sedert de feiten, in datum van 25 november 1957, meer dan twee jaar verstreken zijn en er geen oorzaak van schorsing der verjaring bestaat;

Overwegende dat het ongeval uitsluitend door de schuld van beklagde veroorzaakt werd; dat hij inderdaad, volgens zijn eigen verklaring aan de rijkswacht, tegen een snelheid van ongeveer 50 à 55 km. per uur reed, alhoewel hij « totaal verblind » was door de mist, zodat hij het slachtoffer pas bemerkt heeft toen hij er nog slechts twee meter van verwijderd was; dat gelet op de aard van de weg die hij volgde, de aanwezigheid van voetgangers op de rijbaan geen onvoorzienbare hindernis was;

Overwegende dat beklagde ten onrechte opwerpt dat de burgerlijke partij, die zo dicht mogelijk bij de rand van de rijbaan liep, zich aldaar niet mocht bevinden; dat immers blijkens de vaststellingen van de rijkswacht, de gelijkgrondse bermen ter plaatse van het ongeval onbegaanbaar zijn; dat het ter zake zonder belang is of, in de nabijheid van de plaats van het ongeval, links of rechts, in de richting door de burgerlijke partij gevolgd, stroken van enkele tientallen meters zouden bestaan die, met assen bedekt zijnde, begaanbaar zouden geweest zijn; dat zulke stroken geen eigenlijke bermen zijn; dat overigens, in de zeer dichte mist, die er in de nacht rondom 1 uur ter plaatse heerste, bedoelde stroken niet eens zichtbaar waren;

Overwegende dat, in strijd met de bewering van beklagde, aan de burgerlijke partij niet als een fout kan verweten worden dat zij niet eerder uiterst links op de rijbaan stapte; dat zij ook niet verplicht was, bij de aankomst van beklagde, de rijbaan volledig te verlaten;

Overwegende dat de door de eerste pleiter wegens de hoofdbetichting uitgesproken straf wettelijk is, doch geen voldoende beteugeling uitmaakt; dat de gepaste bestraffing hierna in het beschikkend gedeelte van het arrest zal aangeduid worden;

Overwegende dat de beslissing van de eerste rechter omstrent de burgerlijke vordering dient bevestigd te worden;

Om deze redenen,

het Hof;

uitspraak doende in openbare zitting en op tegenpraak :

Gelet op artikel 24 der Wet van 15 juni 1935, artikel 7 der Wet van 1 augustus 1899 en op de in het bestreden vonnis aangehaalde wetsbepalingen, behalve deze betreffende de overtreding van het Verkeersreglement, thans zonder voorwerp geworden;

Ontvangt de hogere beroepen;

Verklaart thans verjaard de publieke vordering betreffende de samenhangende overtreding van het Verkeersreglement;

Bevestigt het bestreden vonnis voor het overige, zowel op strafgebied als op burgerlijk gebied, behalve wat betreft de uitgesproken straf; desomtrent alleen bij eenparige stemmen statuerende, overeenkomstig

artikel 140 van de Wet van 18 juni 1869 betreffende de gerechtelijke inrichting: veroordeelt beklagde, wegens de hoofdbetichting, tot een gevangenisstraf van een maand en een boete van 100 fr, gebracht op 2.000 fr of een maand vervangende gevangenzitting;

En aangezien het niet bewezen is dat hij reeds veroordeeld werd tot een criminele straf of een hoofd-gevangenisstraf van meer dan 3 maanden en dat er redenen bestaan om te zijnen voordele toepassing te doen van artikel 9 der Wet van 31 mei 1888, gewijzigd en vervangen door artikelen 1, 2, 3 der Wet van 14 november 1947: verleent hem opschorsing gedurende een termijn van 3 jaar voor de uitvoering van de hoofdgevangenisstraf;

Verwijst beklagde in de beroepskosten der publieke en burgerlijke vorderingen, de eerste begroot op de som van 341 fr.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

5e Kamer. — 30 november 1959.

Voorzitter: J. Rollier.

Rechters: M.M. Ch. Maffei en D. Maryns.
Advocaten: Mrs. W. Clijmans en P. M. Orban.

Erfdienstbaarheid. — Niet voortdurende erfdienstbaarheid. — Verjaring. — Titel. — Omvang der erfdienstbaarheid.

1. *Eigendom is in beginsel onbelast.*

Wie ene erfdienstbaarheid inroept moet niet alleen het bestaan maar ook de omvang ervan bewijzen.

2. *Niet voortdurende erfdienstbaarheden kunnen niet door verjaring, maar alleen door titel worden gevestigd.*

3. *Hij die ten voordele van zijn eigendom ene erfdienstbaarheid heeft verkregen mag hiervan slechts gebruik maken binnen de grenzen der noodwendigheden voor dewelke zij werd gevestigd.*

De Welverdiende Rust t/ Verhulst.

Gezien de stukken, waaronder de regelmatige uitgifte van het tussenvonnissen dezer Rechtbank dd. 19.5.1958 en het proces-verbaal van getuigenverhoor dd. 7.11.1958, voortgezet op 5.12.1958, 12.3.59 en 2.4.59, in regelmatig afschrift voorgebracht;

Overwegende dat uit het gehouden enkwest afdoende is gebleken dat reeds rond de jaren 1900 op het heersend erf van beroepster een mandenmakerij-nijverheid heeft bestaan, waarin talrijke arbeiders tewerkgesteld werden waarvan het getal, volgens het seizoen, schommelde van een twintig- tot een zestigtal en die gedurende lange jaren van bedoelde overweg over het lijdend erf van geïntimeerde gebruik hebben gemaakt; dat ook zelfs de grondstoffen regelmatig met kar en paard aldaar overgebracht werden;

Overwegende dat geïntimeerde thans deze gegevens niet meer betwist, doch aanvoert dat deze feitelijkheden niet plaats grepen ingevolge enig recht gevestigd ten voordele van het heersend erf doch enkel ingevolge het louter gedogen van de toenmalige eigenaar van het dienend erf, zekere brouwer Cammaert, die ook eigenaar was van de herberg « De Casino », gelegen onmiddellijk naast bedoelde uitweg en die door dat gedogen het bezoek van zijn herberg door de werklieken van de mandenmakerij wilde in de hand werken;

Overwegende dat inderdaad, naar geïntimeerdes

stelling, de erfdienstbaarheid van overgang en uitweg, vroeger uitsluitend gevestigd was beweest voor landbouwdoeleinden, om de uitbating te verzekeren van de boomgaard zelf waarop nog geen gebouwen opgetrokken waren; dat slechts later, bij het ontstaan aldaar van de mandenmakerij, zijnde kort vóór de jaren 1900, een magazijn en een werkplaats opgericht werden; dat aldus best uit te leggen zijn de bewoordingen van de verkoopakte verleden vóór notaris Van de Perre te Temse, op 19.4.1899, naar luid waarvan toegewezen werd aan de heer Ph. Cammaert, onder koop negen, een woonhuis met grond en afhangen te Temse, zijnde de herberg « De Casino » met verder beding; « koop negen blijft, zonder enige verzwaring, belast met de overweg die thans zou bestaan ten voordele van achterliggende eigenaars »;

Overwegende dat deze erkenning, die gepaard gaat met de bewoordingen « zonder enige verzwaring », inderdaad schijnt te wijzen op een onlangs doorgevoerde wijziging in de oorspronkelijke toestand, tegen de gevolgen waarvan men de eigenaar van het dienend erf wil vrijwaren;

Overwegende dat thans evenmin als vóór het tussenvonnissen, de oorspronkelijke akte, waarbij de erfdienstbaarheid van overgang gevestigd werd, voorgebracht wordt en dit basisstuk onbekend schijnt te blijven aan beide partijen die uitsluitend voortgaan op bewoordingen van de akte van 19.4.1899, overgenomen in de latere akten, zonder in het minst kennis te hebben van termen waarin de erfdienstbaarheid voorzien en bedongen werd; dat dit laatste nochtans een der essentiële vereisten uitmaakt voor een rechtvaardige oplossing van de betwistingen tussen partijen (Demolombe t. 12 p. 358 nr 853);

Overwegende dat het eigendomsrecht steeds geacht wordt vrij te zijn van elke last, zodat hij die aanspraak maakt op de uitoefening van een recht van erfdienstbaarheid, niet alleen het bestaan maar ook de omvang daarvan moet bewijzen (artikel 1315 B.W.; Cass. 20-12-1951, R. Weekbl. 51-52, kol. 962);

Overwegende dat de bewijslast dus uitsluitend op beroeper rust en dat het bewijs van een welbepaalde terzake geldende erfdienstbaarheid van overgang op wettelijke wijze dient geleverd, zijnde niet door verjaring (artikel 691 B.W.) doch bij titel;

Overwegende dat beroepster, die niets méér bewijst dan hetgene geïntimeerde toegeeft, volledig in gebreke blijft dit bewijs te leveren en zijn beweringen op regelmatige wijze te staven;

Overwegende ten overvloede dat degene die een recht van erfdienstbaarheid bezit er slechts gebruik mag van zaken binnen de grenzen van de noodwendigheden voor dewelke zij gevestigd werd, zonder ze voor het dienstbaar erf te verzwaren (artikel 702 B.W.; Kluyskens: Zakenrecht nr. 392, bl. 372); dat de verzwaring van de erfdienstbaarheid een element blijft van de uitoefening ervan en een loutere feitenkwestie daarstelt; dat er slechts sprake kan zijn van werkelijke verzwaring wanneer het eruit voortspruitend nadeel « merklijk » is (De Page, t. VI, bl. 540, nr. 646), t.t.z. « notabiliter » zegde Dumoulin, aangehaald door Demolombe T. 12, nr. 852, p. 358); dat de uitoefening van een erfdienstbaarheid vatbaar is voor zekere wijzigingen, aanpassingen en zelfs veranderingen; waaraan partijen zich hebben moeten of kunnen verwachten en waarvan ze derhalve verondersteld worden toegestemd te hebben (Demolombe, T. 12, nr. 851, bl. 356 en voorbeelden onder nr. 852);

Overwegende dat, zelfs indien men het bestaan aanneemt van een erfdienstbaarheid van uitweg ten behoeve van een nijverheidsuitbating, — waarvan het

wettelijk, geschreven bewijs echter niet geleverd wordt —, dan nog moet besloten worden tot aanzienlijke wijziging en merkelijke verzwaring van de vroegere uitoefeningswijze vergeleken met de huidige toestand; dat inderdaad uit de gegevens van het enkwest, de voorgebrachte bescheiden en foto's is gebleken dat de vroegere nijverheid slechts een artisanale mandenmakerij was, uitsluitend gericht op handenarbeid, terwijl beroepster niet ontkent dat thans bedoeld perceel ingericht werd tot sport- en kampeerterrein met allerlei vaste inrichtingen zoals keukens, stortbaden, vergaderplaatsen enz., dienstig voor allerlei samenkomsten, jeugdfesten, vlaamse kermissen, enz., wat onvermijdelijk op sommige tijdstippen tot aanzienlijke volkstoelopen, lawaai en andere onaangenameheden aanleiding geeft; dat partijen zich voorzeker aan dergelijke toestanden niet hadden verwacht bij het vestigen der erfdienstbaarheid en dan ook onmogelijk kan verondersteld dat ze hierin voorafgaandelijk zouden toegestemd hebben;

Overwegende dat het afsluiten van geïntimeerdes erf met een hek, mits overhandiging van een sleutel aan beroepster, de belangen van beide partijen vrijwaart en terecht door de eerste rechter werd aangenomen;

Overwegende dat aldus het beroep ongegrond voorkomt;

Om deze redenen,

De Rechtbank, zetelende in graad van beroep, alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende, verklaart het beroep ongegrond en verwerpt het; dienvolgens bekrachtigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen;

Veroordeelt beroepster tot de kosten van deze instantie.

NOOT: Dit vonnis bevestigt dit van het Vrederecht van Temse, d.d. 18 februari 1958, hierna met noot gepubliceerd.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

Kortgeding. — 9 januari 1959.

Voorzitter: M. Van Camp.
Advocaten: Mrs. Ooms en Posenaer.

Beslag onder derden. — Aard van de door de voorzitter verleende toelating tot het leggen van beslag. — Taak van de rechter in kortgeding met betrekking tot de toepassing van artikel 635bis Rv.

Het bij afwezigheid van titel met verlof van de rechter gelegd beslag onder derden is slechts een bewarende maatregel.

Bij een verzoek tot intrekking krachtens artikel 635 bis Rv. moet de rechter in kortgeding alleen onderzoeken of de ingeroepen schuldvordering een schijn van zekerheid en eisbaarheid bezit. De rechter is niet verplicht zijn beslissing te motiveren.

Viscot t/ Sleewaert.

Overwegende dat de vraag strekt tot intrekking der machtiging tot het leggen van derden-beslag in handen van Notaris E. Van Put, verleend bij bevel van 4-12-1958;

Voorgaanden:

Overwegende dat de echtscheiding in het voordeel van verweerster werd uitgesproken dd. 23-4-1956 en er reden is om over te gaan tot de deling en vereffening der gemeenschap alsmede tot het bepalen der vorderingen en wedernemingen van verweerster;

Overwegende dat tot vrijwaring dezer wedernemingen verweerster gemachtigd werd beslag-arrest te leggen op de verkoopprijs van het schip « Missouri » (eigendom van aanlegger ten belope van fr. 450.000,— in hoofdsom, kosten en intresten in handen van notaris Van Put, zulks bij toepassing van art. 558 W.B.R.

In rechte:

Overwegende dat aanlegger bij toepassing van art. 635bis W.B.R. de intrekking van voormelde machtiging vraagt omdat de schuldvordering waarvan verweerster het bestaan inriep « onzeker is niet alleen wat het bedrag maar ook wat het bestaan zelf betreft »;

Overwegende dat aanlegger derhalve met klem volhoudt dat geen beslag onder derden kan gelegd worden ingevolge een onzekere schuldvordering;

Overwegende dat het past te verwijzen naar de algemene principes;

Overwegende dat een beslag-arrest slechts kan gelegd worden hetzij ingevolge een titel (art. 557 B.W.), hetzij ingevolge toelating van de rechter van de woonplaats van de derde-beslagene (art. 558 B.W.) zo er geen titel bestaat;

Overwegende dat de procedure van derden-beslag hoofdzakelijk twee delen begrijpt, hetzij het exploit van beslagarrest met aanzegging en dagvaarding ten gronde nopens de waarde der procedure en de vordering;

Overwegende dat de hoofdzakelijke voorwaarde tot geldigverklaring van het beslag inderdaad berust in een zekere en eisbare vordering; dat het echter duidelijk is dat deze hoedanigheid slechts mag beoordeeld worden door de rechtbank ten gronde en niet door de Rechter zetelende in Kortgeding, wiens bevelen slechts voorlopig zijn en geen nadeel mogen toebrengen aan de grond der zaak;

Overwegende dat de Rechtspraak daarom terecht de volgende principes toepast ten overstaan van de zending van de Rechter in Kortgeding in dit verband;

1° de toelating tot het leggen van beslag-arrest is slechts een bewarende maatregel die geenszins de gegrondheid van de vraag dient te beoordelen. De machtiging vervangt voorlopig de titel doch bindt geenszins de rechtbank ten gronde;

(Brussel, 10 januari 1905, Pas. II, 241)

(R.P.D.B. V b Saisie-arrêt, n° 267)

(Van Lennep Burgerlijk Procesrecht, VII, nr 735);

2° in geen geval vormt het bevel titel van schuld doch enkel toelating tot eigenmachtig optreden « periculo » « petentis » (Cassatie, 4 mei 1843, Pas. 176);

3° De Voorzitter zetelende in Kortgeding hoeft slechts na te gaan of de schuldvordering een schijn van zekerheid en eisbaarheid heeft, en moet zijn beslissing niet motiveren; (Schicks en Vanisterbeeck, T. VI, blz. 276);

Overwegende kortom, dat moest de rechter in Kortgeding de eisbaarheid en de zekerheid beoordelen en om die reden de machtiging weigeren of intrekken, hij de grenzen zijner bevoegdheid zou overtreden en vooruitlopen op de beslissing van de rechtbank ten gronde, het geen des te onbillijker zou zij daar zijne beschikking noch voor verzet noch voor hoger beroep vatbaar is; (art. 635bis, W.B.R.)

Schijnbare gegrondheid der vordering :

Overwegende dat aanlegger volkomen gerechtigd is in nota aan te voeren dat het niet behoort in Kortgeding een beslag te handhaven waarvan men van te voren weet dat het niet door de Rechtbank ten gronde zal bekrachtigd worden;

Overwegende echter wanneer er ernstige twijfel desbetreffende bestaat het billijk is het belang te handhaven ter vrijwaring der rechten van partijen onder risico van schadevergoeding voor de aanvrager;

Overwegende dat aanlegger toegeeft dat het op het ogenblik niet uit te maken is wie van beide echtgenoten uiteindelijk schuldeiser van de andere zal zijn en het derhalve passend voorkomt de machtiging tot beslag te handhaven en evenwel slechts tot beloop van het bedrag van fr. 325.000,—;

Bevel :

Rechtdoende bij tegenspraak,

Bij toepassing van art. 635 bis W.B.R.

Verklaart de vraag ontvankelijk, doch slechts gedeeltelijk gegrond;

Bevestigt de machtiging verleend bij bevel van 4 december 1958, doch slechts ten belope van 325.000 fr. in hoofdsom, intresten en kosten;

Beveelt de handlichting van het beslag op de overige 125.000 fr. gelegd op 4 december 1958 in handen van Notaris Van Put, bij akte van deurwaarder Courboin en zegt dat bij gebreke zulks te doen binnen de 24 u. van de betekening van huidig bevel, dit zelve als handlichting zal gelden. Kosten voorbehouden.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

2 februari 1960.

Voorzitter : M. Croonen.

Rechters : MM. Janssens en Van Hoogenbemt.

Advocaten : Mrs. Van Hemelrijck en Van den Heuvel.

Schenking vermomd in een akte van verkoop. — Het bewijs daarvan moet worden geleverd overeenkomstig artikel 1341 B.W.

Het bewijs, dat een akte van verkoop een verborgen schenking inhoudt moet door de contracterende partijen van die akte overeenkomstig de regelen van het gewoon recht geleverd worden, nl. bij middel van een geschrift wanneer de waarde de drieduizend frs. te boven gaat.

Het is thans algemeen aanvaard, dat bij overeenkomst van het bepaalde bij artikel 1341 B.W. mag afgeweken worden, vermits dit artikel niet van openbare orde is.

S.t.v.I.

Aangezien eiseres bij geregistreerd exploit van deurwaarder Henri Abts, te Mechelen, dd. 14 mei 1957, de verweerders liet dagvaarden ten einde de schenking gedaan onder vorm van een verkoop, van de goederen gelegen te Bonheiden, ter plaatse « Ottershoek », bevattende twee huizen met tuin en een perceel land en bos, groot samen 2 ha. 27 a. 60 ca., volgens titel, en gekadastraerd wijk D n^{rs} 43/q, 143/x, 143/y, 143/D/2, 142/c en 143/H2, met een oppervlakte van 2 ha. 26 a.

80 ca., te horen herroepen op grond van artikel 955 van het burgerlijk wetboek;

dienvolgens te horen zeggen voor recht dat eiseres opnieuw in het bezit en de eigendom treedt van de geschonken goederen; eiseres zich te horen machtigen het te vellen vonnis te laten overschrijven in de registers van de bevoegde hypotheekbewaarder en te horen zeggen dat alle daden en akten en handelingen betreffende gemelde eigendommen door verweerders gesteld, nietig en van generlei waarde zijn, eiseres te horen machtigen verweerders uit te drijven met alles en allen die er zich zouden bevinden, binnen de 48 uren na het te vellen vonnis, nadat aan verweerders bevel zal zijn gegeven het goed te ontruimen en volledig ter vrije beschikking van eiseres te stellen; verweerders te horen verwijzen in al de kosten van het geding;

Aangezien de eis regelmatig werd ingeschreven door de bewaarder der hypotheken te Mechelen, dd. 22 maart 1958, in rand van de overschrijving, boek 5203 n° 14;

Aangezien eiseres laat gelden dat zij eigenares was van een eigendom gelegen te Bonheiden, ter plaatse « Ottershoek », bevattend twee huizen met tuin en een perceel land en bos, ten kadaster bekend zoals hoger beschreven en groot volgens titel 2 ha. 27 a. 60 ca.;

dat dit goed haar toebehoorde om het te hebben verkregen van haar vooroverleden echtgenoot Gielis Lodewijk, bij akte van schenking vervat in het huwelijkscontract, verleden door Mter Costa, notaris te Onze Lieve Vrouw Waver, de 30 januari 1929;

dat zij voormelde eigendom aan verweerders schonk onder de schijn van een koopcontract verleden voor Mter Lejeune Marcel, notaris te Mechelen, dd. 3 juni 1953;

dat verweerders echter eens in het bezit van de goederen, zich zeer slecht gedroegen tegenover haar; dat zij weigerden haar bij te staan wanneer zij ziek en hulpbehoevend was, dat zij haar beledigden, haar bedreigden, en haar zelfs slagen toebrechten;

dat verweerders haar lieten dagvaarden voor de heer Vrederechter van het kanton Duffel om haar uit het eigendom te drijven, voorhoudende dat zij het eigendom betrok zonder recht noch titel;

dat naar de mening van eiseres, deze feiten beledigingen zijn van erge aard en mishandelingen, die haar toelaten op grond van artikel 955 van het burgerlijk wetboek, de herroeping der schenking te vragen;

Aangezien verweerders tegen de gestelde eis aanvoeren dat de overeenkomst tussen partijen bedongen bij akte verleden voor Mter Lejeune te Mechelen, dd. 3 juni 1953, wel degelijk een verkoop is waarbij eiseres het hierboven beschreven eigendom aan verweerders verkocht voor de prijs van 750.000 frank geenszins een schenking inhoudt onder de vorm van een contract ten bezwarende titel zoals eiseres het voorhoudt;

Aangezien het bewijs dat de bestreden akte een verdoken schenking inhoudt, door de contracterende partijen van die akte moet geleverd worden overeenkomstig de regelen van het gewoon recht namelijk bij middel van een geschrift wanneer de waarde, zoals in casu, de 3.000 frank overschrijdt;

Aangezien eiseres dit bewijs niet overlegt;

dat zij weliswaar voorhoudt, dat zij in onderhavig geval gerechtigd is het bewijs van de verduiking van de schenking door alle middelen van recht, getuigen en vermoedens inbegrepen, over te leggen, daar verweerders in de door hen genomen besluiten van 10 maart 1958 voorhouden dat verweerders verzaakt hebben aan de beschikking van artikel 1341 van het burgerlijk wetboek waarbij het bewijs door geschrift opgelegd wordt in zaken waarvan de waarde de 3.000 frank te boven gaan; dat deze verzaking moge-

lijk is daar de bij artikel 1341 van het burgerlijk wetboek geformuleerde regel niet van openbare orde is wanneer het gaat om een betwisting waarvan het voorwerp de openbare orde niet raakt;

Aangezien de door eiseres aangevoerde mening omtrent de voorgehouden verzekering van de verweerders, niet kan bijgetreden worden;

dat inderdaad zo men thans algemeen aanneemt dat partijen door overeenkomst mogen afwijken van de beschikking van artikel 1341 van het burgerlijk wetboek, doordat deze niet van openbare orde is (De Page, T. III, n° 737 lit. B en de aangehaalde rechtspraak en rechtsleer), in onderhavig geval echter bezwaarlijk kan aangenomen worden dat er tussen partijen een zulkdanig beding tot stand is gekomen;

dat verweerders immers waar zij in hun eerste besluiten genomen in antwoord op de dagvaarding van eiseres, zeggen, dat «een vermomde schenking mag bewezen worden door alle middelen van recht», hierdoor niet het inzicht te kennen geven, af te zien van de bepaling van artikel 1341 van het burgerlijk wetboek, maar alleen van een juridische vergissing blijk geven met uit het oog te verliezen dat de betwisting omtrent de aard van de bestreden overeenkomst tussen de contracterende partijen van die overeenkomst gevoerd wordt;

Aangezien derhalve het door eiseres geformuleerd aanbod van bewijs door getuigen en vermoedens van de verduiking van de schenking in de akte van 3 juni 1953, niet ontvankelijk is;

Aangezien eiseres eindelijk voorhoudt dat de tegenbrief waarbij tussen partijen werd vastgesteld dat de overeenkomst onder bezwarende titel van 3 juni 1953 in werkelijkheid een schenking inhoudt, verloren is gegaan zonder dat dit verlies haar kan toegeschreven worden;

dat zij bij toepassing van artikel 1348, 4° van het burgerlijk wetboek het bewijs van dit feit aanbiedt door getuigen en vermoedens, en dit aanbod ontvankelijk is;

Aangezien de beschikkingen van artikelen 2, 34, 36, 37, 40 en 41 der wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, werden nageleefd;

Om deze redenen,

De Rechtbank, alle andere en strijdige besluiten verwerpende, alvorens over de eis en de tegeneis te wijzen, laat eiseres toe tot het bewijs door getuigen: «dat er op 3 juni 1953, tussen partijen een onderhandse akte werd opgesteld waarbij wordt gezegd dat de akte van 3 juni 1953 een vermomde schenking inhoudt en waarbij door verweerders de verplichting wordt aangegaan, eiseres gedurende haar leven kosteloos te onderhouden, te verzorgen, haar woonst te verschaffen in ruil van de schenking; dat deze onderhandse akte verloren is gegaan zonder de schuld van eiseres wyl zij alle maatregelen genomen heeft ter veilige bewaring van de titel»;

Laat aan verweerders, door dezelfde middelen, toe tot het bewijs van het tegendeel;

Draagt de heer A. Van Hoogenbemt, rechter, het getuigenverhoor op.

Kosten voorbehouden.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

24e Kamer. — 2 januari 1960.

Voorzitter: M. Moulin.

O.M.: M. Rigaux.

Advocaten: Mrs. L. Van Dijck, J. Coens en E. Van Dessel.

Schade. — Vergoeding op grondslag van nettoloon. — Morele schade voor tijdelijke en blijvende arbeids- onbekwaamheid van 30 %. — Winstgevende levens- duur: 65 jaar.

Voor de berekening van de gemeenrechtelijke vergoe- ding van de schade komt alleen het nettoloon in aan- merking. De winstopleverende levensduur moet voor een bediende op 65 j. worden bepaald.

Voor een tijdelijke arbeids- onbekwaamheid van 100 % gedurende vijf maand, 50 % gedurende twee maand, 35 % gedurende vier en half maand en 30 % blijvende voor een slachtoffer van 55 jaar, dient de louter zedelijke schade op 100.000 fr. geraamd te worden, met dien verstande dat hierin 5.000 fr. be- grepen wordt wegens onmogelijkheid zich na 65 jaar nog bijkomende inkomsten te verschaffen ingevolge het ongeval.

O.M. en burg. partij F. Nekkebroeck t/ R. Michiels, Van Grundebееck, enz.

Op strafgebied: zonder belang.

En rechtsprekende over de conclusiën van de bur- gerlijke partijen:

1) *Burgerlijke partij Nekkebroeck:*

Overwegende dat partijen over een minnelijk des- kundig onderzoek akkoord zijn; dat de burgerlijke partij de volgende werkonbekwaamheden ondergaan heeft:

100 % van 17-10-1958 tot 22-3-1959;

50 % van 23-3-1959 tot 22-5-1959;

35 % van 23-5-1959 tot 8-10-1959;

30 % bestendige werkonbekwaamheid.

Overwegende dat partijen niet akkoord zijn over het berekenen van de schade;

Dat de burgerlijke partij op het brutoloon wil reke- nen en de beklaagde op het nettoloon;

Overwegende dat de schade tot het nettoloon beperkt is (Cass. 23-2-1959, Pas. 1959, I, 634);

Overwegende dat de burgerlijke partij 74.932 fr. per jaar nettoloon getrokken heeft, maar dat zij daaren- boven recht had op een verlofgeld van 4.054 fr. (zie attest Ministerie)

Dat de schade dus op 79.436 fr. per jaar moet be- rekenend worden of 6.619 fr. per maand;

1° Dat de tijdelijke werkonbekwaamheden dus als volgt moeten vergoed worden:

100 % gedurende 5 maand + 5 dagen:

$6619 \times 5 = 33.095 + 1103 = 34.198 \text{ Fr.}$

50 % gedurende 2 maand: $6619 \times 2 \times 50$

$= 6.619 \text{ Fr.}$

100

35 % gedurende 4½ m.: $6619 \times 4,5 \times 35$

$= 10.424 \text{ Fr.}$

100

51.241 Fr.

Dat de burgerlijke partij reeds van de verzekeraar-wet ontvangen heeft:

36.754 Fr.

Blijft te betalen: 14.487 Fr.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

2° Dat de bestendige werkonbekwaamheid als volgt moet vergoed worden :

Slachtoffer geboren op 5 november 1903.

Consolidatie op 9 oktober 1959, wanneer het dus 55 jaar oud was;

Vermoedelijke levensduur (tabel van Dillaerts 18 jaar).

Vermoedelijke winstgevende levensduur : 10 jaar.

Vermenigvuldiger tegen 4,5 % = 7,91271.

$79,436 \times 7,91271 \times 30$

— = 188.566 Fr.

100

3° Dat de zedelijke schade ex aequo et bono op 100.000 Fr. moet vastgesteld worden;

Dat in die zedelijke schade een post van 5.000 Fr. voorzien geweest is voor de onmogelijkheid om zich bijkomende inkomsten na 65 jaar te verschaffen (ventilatie gedaan op aanvraag van de beklaagde).

4° Onkosten :

Overwegende dat de schade aan de klederen de kosten van vervoer, in afwezigheid van documenten, ex aequo et bono op 3.000 fr. moeten bepaald worden;

Overwegende dat de burgerlijke partij dus recht heeft op : 14.487 Fr. + 188.566 + 100.000 + 3.000 = 306.053 Fr.

2) Burgerlijke partij N.V. Belgische Lloyd :

Overwegende dat die burgerlijke partij terugbetaling van haar onkosten, hetzij 52.916 Fr. reeds ontvangen heeft ;

Dat zij recht heeft op de vergoedende intresten, maar dat zij alleen de som van een frank vraagt, ten provisonale titel;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Veroordeelt in solidum Michiels Roger en de drie burgerlijk verantwoordelijke partijen te betalen aan de burgerlijke partijen :

1) Nekkebroeck François, de som van 306.053 Fr. met de vergoedende intresten sedert 17-10-1958, de gerechtelijke intresten en de kosten;

2 N.B. Belgische Lloyd, de som van één frank, als voorschot, met de kosten.

Geeft akte aan beide burgerlijke partijen van hun voorbehoud in besluiten gedaan.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

8 februari 1960.

Voorzitter : M. Frère.

Advocaten : Mrs. Driessen en Geukens.

Beschikking tot inbezitstelling van een nalatenschap.
— Daad van willige rechtsmacht. — Betekenis van de beschikking tot inbezitstelling.

De door de voorzitter van de rechtbank verleende beschikking tot inbezitstelling van een nalatenschap, is een daad van willige rechtsmacht; waartegen geen rechtsmiddel openstaat.

Een voor dezelfde magistraat in dezelfde hoedanigheid ingediend verzoek tot intrekking van deze beschikking is niet alleen onwettig maar ook overbodig. Een beschikking tot inbezitstelling krenkt in geen enkel opzicht de rechten van de erfgenamen, die daartegen zowel voor de burgerlijke rechtbank als voor de rechter in kortgeding kunnen opkomen.

Jans en cs. t/ Fontaine.

Gezien de stukken van het geding en namelijk de inleidende dagvaarding van deurwaarder Maurice Wagemans te Tongeren, in datum van 4 Februari 1960;

Overwegende dat, door bevel van de voorzitter der rechtbank, gedragen op 7 Oktober 1958, huidige verweerster in het bezit gesteld werd van de nalatenschap van wijlen Jans Florent;

Overwegende dat door vonnis van de correctionele rechtbank te Tongeren, in datum van 9 december 1959, in kracht van gewijsde getreden, verweerster veroordeeld werd om gebruik gemaakt te hebben van een vervalst stuk, namelijk het beweerd testament van Jans, voornoemd;

Overwegende dat de huidige eis ertoe strekt het derde verzet, door aanleggers gedaan, te horen ontvankelijk en gegrond verklaren en het zagezegd ten onrechte verleend bevel te horen intrekken en de annulatie ervan te bevelen;

Overwegende dat de inbezitstelling door de voorzitter der rechtbank een daad van willige rechtsmacht is, niet vatbaar voor verhaal;

Overwegende dat, behoudens in de wet geschreven uitzonderingen, de akten van willige rechtsmacht niet voor verhaal vatbaar zijn, en « in casu » dit verhaal zou onwettig zijn, vermits de magistraat die het bevel gedragen heeft, door dit feit zijn rechtsmacht uitgeput heeft en daarenboven overbodig, daar dit bevel in niets de rechten van de erfgenamen krenkt en deze de mogelijkheid behouden zich voor de burgerlijke rechtbank of voor de voorzitter, zetelend in kortgeding, in rechte te voorzien (Pandectes Belges, V° Envoi en possession, N° 51, 52, 53, 54, 60, 61 en V° Tierce opposition, N° 94);

Gezien de artikel 2,30 tot 37 en 55 tot 59 van de wet van 15 juni 1935, gewijzigd door de wet van 20 juli 1939;

Om deze redenen,

Wij, Maurice Frère, ondervoorzitter der Rechtbank, Zeggen de eis niet ontvankelijk en veroordelen aanleggers tot de kosten.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE KORTRIJK

6 januari 1960.

Voorzitter : M. Rommel.

Rechters : M.M. Verbrugghen en De Witte.

O.M. : M. Verpaele.

Advocaten : Mrs. De Schaepmeester, Van Tieghem, Debra en Claeys.

Verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorvoertuigen (wet van 1 juli 1956). — Vereisten voor de oproeping van de verzekeraar voor de strafrechter. — Tussenkomsst van het « gemeenschappelijk motorwaarborgfonds » van beperkte aard.

Krachtens de wet van 1 juli 1956 kan de verzekeraar in het geding worden betrokken, wanneer de burgerlijke vordering voor de strafrechter aanhangig is en wanneer de verzekeringnemer, indien deze niet tevens de verzekerde is, in het geding is geroepen. Het « Gemeenschappelijk motorwaarborgfonds » is alleen dan tot tussenkomsst gehouden, wanneer er geen verzekering is of wanneer het voertuig niet door een verzekering overeenkomstig de wet van 1 juli 1956 gedekt is. De in artikel 16 van deze wet opgesomde gevallen zijn van beperkende aard.

Holvoet en Defout t/ Goethals, N.V. La Nationale de Bruxelles en Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds.

Gezien het tussenvonnis dezer Rechtbank dd. 1 april 1958 waarbij verdachte Goethals Daniel veroordeeld werd tot 15 dagen gevangenisstraf en 50 fr. boete wegens inbreuk op artikel 418-420 S.W.B. tot 1 maand gevangenisstraf en een geldboete van 100 frank wegens inbreuk op artikel 3 B.W. 14.11.1939 tot 2 maand gevangenis en een boete van 100 frank wegens inbreuk op artikel 2bis W. 1.8.1899 en daarenboven tot betaling aan de burgerlijke partij Holvoet, q.q. ten titel van provisie de som van 6.000 frank en aan de burgerlijke partij Dufour, ten titel van provisie, de som van 7.500 frank met aanstelling van een deskundige;

Gezien het deskundig verslag van Dokter G. Vermeulen te Kortrijk dd. 9 februari 1959, welke besluit als volgt:

Dufour Maria, echtgenote Holvoet, liep een tijdelijke werkonbekwaamheid op van: 100 % van 22.2.1958 tot 21.5.1958; 50 % van 22.5.1958 tot 21.6.1958; datum van consolidatie 22.6.1958. Bestendige werkonbekwaamheid 5 %.

Overwegende dat de burgerlijke partijen bij rechtstreekse dagvaarding hebben gedagvaard op de zitting van de correctionele Rechtbank dd. 7 oktober 1959, verdachte Goethals Daniel in betaling van de schade door de aanrijding van 22.5.1958 veroorzaakt, en door haar geraamd als volgt:

Holvoet q.q.	17.525 fr.
Dufour Maria,	72.500 fr.

Dat zij op zelfde zitting hebben gedagvaard de N.V. « La Nationale de Bruxelles » op grond van artikel 9 Wet 1.7.1956 in verplichte tussenkomst;

Dat ze eveneens in zaak geroepen hebben het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds;

Dat het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds ter zitting van 2.12.1959 verklaard heeft vrijwillig tussen te komen; dat hiervan akte werd gegeven;

Dat de N.V. « La Nationale de Bruxelles » haar verdediging heeft voorgedragen;

Overwegende dat de burgerlijke partijen bij besluiten van 2.12.1959 voorhouden dat op het ogenblik van het ongeval de verantwoordelijkheid van verdachte Goethals gedekt was ten overstaan van derden-slachtoffers;

Dat de N.V. « La Nationale de Bruxelles » geen enkele nietigheid, exceptie of verval kan inroepen tegen de derden, slachtoffers;

Dat rechtstreeks gedaagde de N.V. La Nationale de Bruxelles bij besluiten dd. 2.12.1959 eerstens de onbevoegdheid van de strafrechter inroept om reden dat de strafrechter bevoegd zijnde tot haar vonnis van 1.4.1958 om kennis te nemen over ieder burgerlijke vordering tot herstelling van schade, zijn bevoegdheid heeft uitgeput om achteraf kennis te nemen van nieuwe geschillen van welke aard ook;

Dat de vordering mede (ontva lees) onontvankelijk is om reden dat het vonnis van 1.4.1958 nopens de verantwoordelijkheid heeft beslist, zekere bedragen definitief aan partijen heeft toegekend en een expertise heeft bevolen; dat ten deze het vonnis van 1.4.1958 waar het op burgerlijk gebied heeft beslecht, niet tegenstelbaar is aan de N.V. « La Nationale de Bruxelles », zowel krachtens het gemeen recht als krachtens artikel 9/1° Wet 1.7.1956 — en krachtens artikel 9-6° — daar de verzekeringnemer Braet evenmin bij de zaak werd gebracht;

Dat zij ten gronde voorhoudt dat tussen de N.V. « La Nationale de Bruxelles » en haar verzekeringnemer Braet geen verzekeringskontraat bestond om reden van bedrog bij het aangaan van het kontraat;

Dat, daarenboven het verzekeringscontract geschorst werd door Braet geen premies betaalde alhoewel hij hiertoe aangemaand werd (artikel 12 polis). Dat deze conventionele schorsing ten aanzien van de verzekerde ook tegenstelbaar is aan het slachtoffer omdat het niet gaat om een der gevallen van nietigheid, excepties of verval voorzien door artikel 11, maar wel om een der gevallen, voorzien bij artikel 13.

Overwegende dat het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds, vrijwillig tussenkomende partij, bij besluiten van 2.12.1959, voorhoudt dat in hooforde de N.V. « La Nationale de Bruxelles » rechtsgeldig gebonden is door de door haar onderschreven polis; dat tevergeefs, zij enige nietigheid of excepties of verval ten overstaan van de slachtoffers poogt in te roepen;

Dat zij, in ondergeschikte orde voorhoudt dat de schade wegens tijdelijke werkonbekwaamheid niet gerechtvaardigd voorkomt om reden dat voor het verrichten van huishoudelijk werk een huisvrouw geen 100 % hoeft uit te putten zodat zij eenmaal 50 % als werkbekwaam haar huishouden kan doen. Dat, daarenboven, de gevorderde vergoeding wegens 5 % blijvende werkonbekwaamheid overdreven voorkomt en minstens de materiële en morele schade hieruit voortvloeiend dient vermengd te worden;

Overwegende dat — in casu — zich voorafgaandelijk het vraagstuk stelt van de verplichtingen van de in het strafgeding tussenkomende partij;

Dat, waar eertijds het wetboek van strafvordering de vrijwillige of gedwongen tussenkomst van de verzekeraar niet voorzag, in deze leemte wordt verholpen bij artikel 9 et 1.7.1956;

Dat, dienvolgens, de verzekeraar in het geding kan betrokken worden wanneer de burgerlijke vordering aanhangig is voor de strafrechtbank hetzij door de benadeelde partij, hetzij door de verzekerde;

dat het vonnis ter zake, dat in een geschil tussen de benadeelde en de verzekerde is gewezen, kan worden tegengeworpen aan de verzekeraar, indien is komen vast te staan, dat deze laatste in feite de leiding van het geding op zich heeft genomen;

Dat ter zake, verdachte Goethals, verdedigd werd door advocaat Grillet; dat uit geen enkel stuk van de rechtsbundel de feitelijke tussenkomst van de verzekeringsmaatschappij is gebleken zodat dient besloten dat advocaat Grillet als persoonlijke raadsman van verdachte optrad;

Dat daarenboven bij artikel 9/6° Wet 1.7.1956 uitdrukkelijk wordt bepaald dat de verzekeraar alleen in zaak kan worden betrokken wanneer de verzekeringnemer, indien deze niet tevens de verzekerde is, in het geding is geroepen; dat Braet — dewelke het voertuig in huur gaf aan verdachte Goethals — niet in zaak werd geroepen (Botson - Cossart Pardon, cc. blz 177).

Dat dienvolgens de eis ten aanzien van de N.V. « La Nationale de Bruxelles » onontvankelijk voorkomt;

Overwegende dat het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds, vrijwillig verschijnende partij is;

Dat het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds er slechts toe gehouden is tussen te komen in geval er geen verzekering is of wanneer het voertuig niet gedekt is door een verzekering overeenkomstig de bepalingen van deze Wet (artikel 16);

Dat de gevallen in artikel 16 opgesomd van beperkende aard zijn;

Dat in casu geen dezer gevallen van toepassing is en dienvolgens het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds buiten zaak dient gesteld;

Ten Gronde :

Overwegende dat aan de burgerlijke partij Holvoet werd toegekend bij tussenvonnissen van 1.4.1958 :

schade aan klederen	1.000
dokterskosten	7.661
Werkonbekwaamheid (provisie)	5.000
hulp in huishouden - provisie	1.000

aan de burgerlijke partij Dufour Marie,
voor pijn en smarten en morele schade, ten titel van provisie 7.500 fr.

Dat burgerlijke partijen terecht de terugbetaling vragen van 4.925 fr. wegens herstelkosten van bromfiets;

Dat wegens werkonbekwaamheid aan 100 % gedurende 3 maanden een vergoeding dient toegekend van 120 fr. per dag, hetzij 10.800 fr.

Dat de gevorderde werkonbekwaamheid van 50 % zonder invloed is op het huishoudelijk werk; dat deze eis aldus dient verworpen;

Dat voor wat betreft hulp in huishouden dit eveneens dient herleid tot 3 maanden aan 50 fr. per dag, hetzij 4.500 fr.

Dat wat betreft de eis van de burgerlijke partij Dufour wegens pijn en smarten en morele schade spruitende uit een bestendige werkonbekwaamheid van 5 % (sleutelbeen fractuur — goed genezen maar met uitstekende callus die zekere bewegingen van de schouder pijnlijk maakt) dient toegekend, ex aequo et bono de som van 30.000 fr.

Om deze redenen,

Verklaart de eis ten aanzien van de N.V. « La Nationale de Bruxelles » onontvankelijk;

Geeft akte aan het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds van haar vrijwillige tussenkomst; stelt deze buiten zaak.

Veroordeelt Goethals Daniel om te betalen :

1) aan de burgerlijke partij, Holvoet, de som van 20.225 fr. onder aftrek van de reeds toegekende provisie van 6000 fr., zij 14.225 fr.;

2) aan de burgerlijke partij Defour Maria, de som van : 30.000 fr. onder aftrek van de reeds toegekende provisie van 7.500 fr., zij 22.500 fr.

meer op de beide sommen de compensatoire intresten vanaf 22 februari 1958, de rechterlijke intresten en de kosten, inbegrepen deze van het deskundig verslag.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

15 oktober 1958.

Voorzitter : M. Taverniers.

Rechters : MM. A. Tack en M. Grulois.

Referendaris : M. Sabbe.

Verhoor op feiten en vraagpunten. — Niet ontvankelijkheid van een daartoe strekkend verzoek na sluiting der debatten.

Het verzoek tot het houden van een verhoor op feiten en vraagpunten moet wegens tardiviteit als niet ontvankelijk worden afgewezen, wanneer het na het sluiten der debatten wordt ingediend.

N.V. Belgometal t./N.V. Belgochemie.

Gezien het verzoekschrift dd. 7 oktober 1958 ter Griffie neergelegd op 11 oktober 1958 en strekkende tot de ondervraging over feiten en vraagpunten van de

heer Edmond Boulvin, wonende te Elsene, avenue de Beco, 10, in zijn hoedanigheid van vereffenaar van de N.V. Belgochemie en voor zoveel nodig in eigen naam;

Overwegende dat het verzoekschrift aanhaalt dat vertoonster, de N.V. Belgometal, bij exploitatie van Deurwaarder W. Vander Haegen dd. 24 mei 1955 dagvaarding betekende aan de N.V. Belgochemie in vereffening en aan haar vereffenaar E. Boulvin om te verschijnen voor de Rechtbank voor Koophandel te Gent, teneinde zich te horen veroordelen aan vertoonster de som van 1 miljoen 400 duizend frank en alle constitutieve dividenden van de concordataire voorwaarden te betalen uit hoofde van de terugbetaling van een lening door vertoonster aan de N.V. Belgochemie toegestaan op 23 februari 1952 voor een bedrag van 14 miljoen frank;

Overwegende dat deze dagvaarding aanleiding gaf tot een tussenvonnis door de Rechtbank voor Koophandel te Gent dd. 30 juni 1956; dat in beroep het Hof van Beroep te Gent over dit vonnis kende bij Arrest dd. 29 maart 1958; dat de procedure voor de eerste rechter door de partijen hernomen werd en ter zitting der Rechtbank dd. 4 oktober 1958 de zaak gepleit werd en in beraad gesteld;

Overwegende dat het huidig verzoekschrift dd. 7 oktober 1958 neergelegd op 11 oktober 1958 als laat-tijdig en niet ontvankelijk voorkomt;

Overwegende dat alreeds sedert 24 mei 1955 de vertoonster in de gelegenheid was E. Boulvin te ondervragen nopens de in het verzoekschrift gekwoteerde feiten en vraagpunten, en het enkel deed voor de eerste maal op 20 februari 1958 tijdens de procedure in Beroep en vóór het Beroepshof te Gent; dat in het Arrest van dit Hof dd. 29 maart 1958 terecht gezegd wordt dat op dit verzoek niet kon ingegaan worden; dat na de herneming van de procedure vóór de eerste rechter, vertoonster naliet het verzoek te doen tot na het sluiten der debatten;

Overwegende dat volgens de rechtspraak dezer Rechtbank voor Koophandel dergelijk verzoekschrift ingediend na het sluiten der debatten als wanneer er tijd te over was om dit te doen vóór het sluiten der debatten, laat-tijdig is en niet ontvankelijk (Hr. Gent 23 april 1930 J.C.Fl. 68; Gent 4 december 1890 Pas. 1891 III 330);

Overwegende dat thans ook deze rechtspraak dient gevolgd; dat partijen volgens artikel 324 van het W. B.R. het recht hebben elkander te ondervragen over dienende feiten en vraagpunten op voorwaarde dat noch het onderzoek noch het vonnis vertraagd wordt; dat dergelijke maatregel niet kan bevolen worden na de in beraadstelling zonder de voorwaarde van artikel 324 W.B.R. te schenden, vermits de heropening der debatten, na de ondervraging noodzakelijk zou dienen uitgesproken te worden om de partijen toe te laten erover te besluiten;

Om deze redenen,

de Rechtbank,

Alle meerdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Verwerpt de vraag als niet ontvankelijk;

Laat de kosten aan de vertoonster.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

VREDEGERECHT TE EEKLO

10 juni 1959.

Rechter : M. Lagae.

Advocaten : Mrs. De Gezelle en De Muyt.

Pacht. — Ongeldige opzegging gevolgd door een nieuwe opzegging vóór het verstrijken van een termijn van drie jaar. — Verplichte vermeldingen in de opzeggingsbrief.

Zelfs indien de eerste opzegging de mogelijkheid van verzet niet vermeldt, moet de verpachter toch voor een nieuwe opzegging drie jaar wachten in het bij artikel 1776, laatste lid B.W. voorziene geval.

Een opzegging moet niet enkel vermelden dat de pachter drie maanden tijd heeft om met een aangetekend schrijven of deurwaardersexploot verzet te doen, maar moet tevens inhouden, dat deze termijn van drie maanden opgelegd is op straf van verval en dat het verzet op straffe van nietigheid bij deurwaardersexploot of aangetekend schrijven moet gedaan worden.

Gravin Lippens en cs. t/ Verheire

Overwegende dat de vordering ertoe strekt de door de eisers op 19 september 1958 aan de verweerder betekende opzegging geldig en van waarde te doen verklaren tegen 1 oktober 1960 of tegen iedere andere wettige nuttige datum en de verweerder dienvolgens te doen veroordelen de hoeve met huis, schuur, boomgaard en landerijen gelegen te Maldegem, wijk Burkel, er gekadastraerd Sectie E. nummers 363, 364, 365, 366, 367, 344/b, 344/c, 344/d, ex 593/a, 594/a, 594/b, 594/c, ex 582/a, ex 587/a, 593/a, 594/f, 336/a, ex 340/a, 590/a, groot in totaal 11 ha. 58 a. 20 ca. op bovengenoemde datum ter vrije beschikking van de eisers te stellen op straf van uitzetting, en hem daarenboven te doen veroordelen tot de gedingskosten;

Overwegende dat uit de desaangaande eensluitende verklaringen van de partijen blijkt dat de verweerder deze goederen sedert een dertigtal jaren in pacht heeft, zodat deze pacht voor een onbepaalde duur blijft lopen, waaraan slechts een einde kan worden gemaakt met inachtneming van de bepalingen van artikels 1775 en 1776 laatste alinea van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat de verweerder terecht opwerpt dat de opzegging van 19 september 1958 niet geldig en van waarde kan verklaard worden, omdat de eisers hem vroeger reeds en wel op 5 december een opzegging betekenden waarvan zij de geldigverklaring niet vervolgden, en tussen 5 december 1955 en 19 september 1958 geen volle drie jaar verlieden, zoals vereist bij het laatste alinea van artikel 1776 van het Burgerlijk Wetboek, dat bepaalt dat een nieuwe opzegging pas drie jaar na de niet geldig verklaarde opzegging kan gedaan worden;

Overwegende dat de eisers daarentegen voorbehouden dat de opzegging van 19 september 1958 niet als een « nieuwe opzegging » kan worden beschouwd, omdat deze van 5 december 1955 wegens een substantieel gebrek nietig was en derhalve als onbestaand moest aanzien worden;

Overwegende dat deze opzegging van 5 december 1955 inderdaad nietig was, omdat ze de pachter niet mededeelde dat hij ertegen verzet kon aantekenen binnen de termijnen en in de vormen bepaald in de leden 4 en 5 van het artikel 1775 van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat in principe een nietige akte welis-

waar geen rechtsgevolgen kan hebben, maar dat ze daarom niet « onbestaande » is;

Dat « in casu » het schrijven van de opzeggingsbrief dd. 5 december 1955 en het versturen ervan aan de verweerder bij aangetekende zending op 6 december 1955 niet kan worden ongedaan gemaakt;

Dat hij ongetwijfeld een opzegging was, die echter, wegens gebrek van een substantieel bestanddeel, niet vermocht de normale uitwerking van een opzegging te hebben, zegge de beëindiging van de pachtovereenkomst;

Overwegende dat het de Wetgever niet kan ontgaan zijn dat de meerderheid der niet door de rechter geldig verklaarde opzeggingen, onverschillig of ze al dan niet aan de beoordeling van de rechtbank worden onderworpen, met nietigheid behept zijn;

Dat aldus een positieve wettekst (art. 1776 al. 3) aan de opzeggingen, die nietig zijn wegens gemis aan de bij art. 1775 al. 3 opgelegde mededeling, toch een bepaald rechtsgevolg heeft gehecht, namelijk de onmogelijkheid een nieuwe opzegging te betekenen vóór het verstrijken van een termijn van drie jaar na de betekening van de vorige niet geldig verklaarde opzegging;

Overwegende dat dienvolgens « in casu » de opzegging dd. 19 september 1958 niet kan worden geldig en van waarde verklaard;

Overwegende dat ze trouwens, onafgezien van bovenstaande beschouwingen, op zich zelf nietig is;

Dat ze weliswaar de melding inhoudt dat de pachter drie maanden tijd heeft om per aangetekend schrijven of deurwaardersexploot er tegen verzet aan te tekenen, maar dat erin werd verwaarloosd de pachter te verwittigen dat gezegde termijn van drie maand door de Wet werd bepaald op straffe van verval en dat het op straffe van nietigheid is dat het verzet bij deurwaardersexploot of bij ter post aangetekende brief worden gedaan (Cic. Marche-en-Famenne, 19 januari 1957, Jur. Cour d'Apel Liège, 1956-57, P. 327 en vlg.);

Overwegende dat het dan ook overbodig is de andere verweermiddelen te onderzoeken;

Overwegende dat de verweerder tijdig en in de wettelijke vorm verzet heeft gedaan tegen de opzegging van 19 september 1958 door zijn ter post aangezekend schrijven van 12 december 1958;

Om deze redenen,

Verklaren de vordering ongegrond en wijzen ze af, met veroordeling van de eisers tot al de gedingskosten.

NOOT : Verg. De Clerck en Sevens, A.P.R. tw. Landpacht, n^{rs} 119, 110; Soetaert A.R. tw. Landpacht, Antwerpen van akten, blz. 26.

VREDEGERECHT TE TEMSE

18 februari 1958

Rechter : N. De Nijs

Advocaten : Mrs P. Orban en W. Clijmans

Erfdienstbaarheid van overweg in algemene termen zonder beperking tot bepaald gebruik.

Onvoorziene en abnormale wijziging van de bestemming of het gebruik van het heersend erf. — Verzwaring der erfdienstbaarheid in de zin van artikel 702 B.W., kan niet verkregen worden door verjaring. — Bewijs door getuigen niet ontvankelijk.

Plaatsen van ondergrondse gasbuizen in casu ongeoorloofd.

Recht van afsluiting van de toegang tot het heersend erf mits aanbieding van een sleutel van het afsluitend hek.

Breedte van de overweg moet bij ontstentenis aan verjaring volgens de normale behoeften van het heersend erf worden vastgesteld.

Indien de erfdienstbaarheid door een titel werd gevestigd in algemene termen zonder beperking tot dit of dat gebruik, worden partijen verondersteld in de erfdienstbaarheid te hebben begrepen alle later ontstane noodwendigheden van het heersend erf, welke het natuurlijk gevolg zijn van een normale en voorzienbare wijziging in de uitbating van het heersend erf.

Wanneer bij de vestiging van de erfdienstbaarheid door titel, het heersend erf een boomgaard was, kan de verandering van dit erf in speelplaats, vakantiehuis, kampeerplaats met allerlei inrichtingen van eetplaats, vergaderplaats en baden niet worden beschouwd als een door de partijen bij de tot standkoming der erfdienstbaarheid normale en voorzienbare wijziging in de uitbating van het heersend erf. Derhalve moet zulks aangezien worden als een verzwaaring der erfdienstbaarheid die in strijd is met de artikelen 691 en 702 van het B.W.

Het bewijs door getuigen van dergelijke verzwaaring is dan ook niet ontvankelijk.

Indien blijkt uit de ligging van het heersend erf dat het paalt aan een andere eigendom, destijds door de eigenaar ook aangekocht en palende aan de openbare weg, dan kan de eigenaar geen aanspraak maken op het leggen van gasbuizen onder de grond van het liggend erf.

De eigenaar van het liggend erf mag zich afsluiten op voorwaarde van aan de eigenaar van het heersend erf een sleutel te bezorgen.

Bij afwezigheid van nadere bepaling in de titel der erfdienstbaarheid, moet de breedte van de overweg worden bepaald rekening houdende met de behoeften van het heersend erf en met zijn normale bestemming bij het ontstaan der erfdienstbaarheid.

Verhulst B. t/ v.z.w.d. « De Welverdiende Rust ».

Gezien de inleidende dagvaarding van het Ambt van deurwaarder Henri Verhulst te Antwerpen, in dato van 16 maart 1957, behoorlijk geboekt;

Gezien het vonnis op tegenspraak gewezen tussen partijen de 21 juni 1957, behoorlijk geboekt;

Gezien het proces-verbaal van ter plaatsschouwing in dato 12 juli 1957, behoorlijk geboekt;

Gehoord partijen in hun middelen en besluiten, de rechtspleging gevoerd zijnde in de Nederlandse taal, overeenkomstig de artikelen 2, 34, 37 en 41 der Wet van 15 juni 1935;

Overwegende dat verweerster bij tegeneis vraagt, aanlegger te veroordelen om het gedeelte van het gebouw of de gebouwen die werden opgericht op de grond waarop verweerster een erfdienstbaarheid van overgang bezit, hiervan te verwijderen op zijn kosten; bij gebreke hieraan, verweerster te machtigen dit werk uit te voeren op kosten en risico's van aanlegger, kosten invorderbaar op eenvoudig vertoon van het kwijtschrift der aldus uitgevoerde werken; akte te verlenen aan verweerster dat zij zich het recht voorbehoudt om schadevergoeding te eisen voor alle schade welke haar zou worden toegebracht door de uitvoering van deze werken;

Overwegende dat partijen er akkoord over gaan dat het erf, gekend ten kadaster Sectie B Nr 993/P 4, gelegen te Temse aan de Schoolstraat, toebehorende aan aanlegger, belast is met een dienstbaarheid van overweg ten voordele van het erf, gekend ten kadaster

Sectie B nummers 992/a en 992/b, groot één hectare zestig centiares, gelegen te Temse, achter de Schoolstraat, toebehorende aan verweerster;

Overwegende dat geen der partijen de titel voorbrengt waarbij deze erfdienstbaarheid zou ontstaan zijn;

Overwegende dat de door de partijen oudste aangehaalde akte waarin er spraak is van deze erfdienstbaarheid, een akte openbare verkoping is, verleden vóór Meester Van de Perre, Notaris te Temse de 19 april 1899;

Overwegende dat aanlegger een uittreksel voorbrengt van deze titel betreffende zijn eigendom; uit welk uittreksel blijkt, dat toegewezen werd aan de heer Philemon Cammaert, onder koop negen: een woonhuis met grond en afhangen te Temse, zijnde de herberg « de Casino », en dat in gemelde akte bedongen werd als volgt: « koop negen blijft, zonder enige verzwaring, belast met den overweg die thans zou bestaan ten voordele van achterliggende eigenaars »;

Overwegende dat door geen der partijen enig stuk voorgebracht wordt waaruit blijkt dat de achterliggende eigenaars in deze akte tussengekomen zijn;

Overwegende dat deze erkenning de aard of de omvang der erfdienstbaarheid niet kon wijzigen;

Overwegende dat in de titel van eigendomsverkrijging door aanlegger zonder meer naar hogeraangehaalde vermelding van erfdienstbaarheid verwezen wordt;

Overwegende dat op het ogenblik der dagvaarding het door aanlegger op zijn erf opgerichte huis nog niet af was;

Overwegende dat verweerster bij akte, verleden vóór Meester Ceulenaere, Notaris te Temse, de 30 maart 1956, gekocht heeft van de Samenwerkende Maatschappij « Arbeidscoöperatie van 't Waasland, de Toekomst », te St. Niklaas: een boomgaard, gelegen te Temse, achter de Schoolstraat, met magazijn, werkplaats en al wat zich op de grond bevindt, gekadastreerd Sectie B nummers 992/a en 992/b, groot één hectare zestig centiares; deze akte meldende: « voormelde goederen worden verkocht en overgedragen in hun huidige staat en gelegenheid, met alle er aanklevende rechten en dienstbaarheden »;

Overwegende dat bij akte verleden vóór Meester R. Cornelis, Notaris te Anderlecht, de 14 mei 1948, de Samenwerkende Maatschappij « De Broederlijke Mandenmakers » in vereffening te Temse, samengesloten werd met de voornoemde maatschappij « De Toekomst » en aanbrengst deed aan deze van gans haar actief en passief « bevattende het volgend onroerend goed: te Temse:

1) een boomgaard, gelegen achter de Schoolstraat met magazijn, werkplaats en al wat zich op den grond bevindt...

2) een werkmanswoning, gelegen Schoolstraat, gekadastreerd wijk B nr 993 c/3 met een oppervlakte van 1 aar 50 ca.:

Overwegende dat de Broederlijke Mandenmakers Coöperatieve bij akte verleden vóór Meester De Schaepdrijver, Notaris te Temse, dd. 10 juni 1922, aangekocht hebbende:

1) een boomgaard te Temse achter de Schoolstraat, met magazijn, werkplaats en al wat er zich op dien grond bevindt...

2) een werkmanswoning te Temse, Schoolstraat, nummer 93...;

deze akte vermeldde: « voorschreven goederen worden verkocht met al hunne voor- en nadelige zicht- en onzichtbare erfdienstbaarheden »;

Overwegende dat dit de oudste voorgebrachte eigendomstitel is;

Overwegende dat de Broederlijke Mandenmakers Cooperatieve, gesticht op 24 april 1922, in vereffening gesteld werd op 31 augustus 1929;

Overwegende dat volgens verklaring van verweerster zij in 1934 haar eigendom in bruikleen afstond aan de Vereniging zonder winstgevend doel «Jeugd» als vacatiecentrum;

Overwegende dat de achter de woningen van de Schoolstraat liggende erven thans nog landbouwlanden zijn, behalve een voetbalplein, palende aan de eigendom van verweerster, ten Oosten ervan gezien van uit de Schoolstraat;

Overwegende dat in 1899 verweersters erf blijkbaar een boomgaard of ander landbouwland was met of zonder schuurwerkplaats;

Overwegende dat in geval de erfdiensbaarheid van overgang door titel gevestigd is in algemene termen en zonder beperking tot dit of dat bepaald gebruik, de partijen verondersteld worden te hebben willen begrijpen in de erfdiensbaarheid alle latere te ontstane noodwendigheden van het heersend erf, welke het natuurlijk gevolg zijn van een normale en voorzienbare wijziging in de uitbating van het heersend erf; (zie Dendermonde, 9.1.1931, Pasicr. 1932, III, blz. 95);

Overwegende dat de wijziging van het heersend erf tot een speelplaats, vacatieoord, kampeerterrein, met allerlei inrichtingen van eetplaats, vergaderplaats en baden, niet kan aangezien worden als een voor de partijen bij de tot standkoming der erfdiensbaarheden normale en voorzienbare wijziging in de uitbating van het heersend erf;

Overwegende dat door deze verandering in de uitbating, het karakter van het heersend erf gewijzigd wordt en de omvang van de erfdiensbaarheid uitgebreid wordt, en de toestand van het dienstbaar erf verzwaaard wordt, wat verboden is bij artikel 702 B.W.;

Overwegende dat een omvangrijker recht van overweg niet door verjaring kan verkregen worden; (zie Verbrek. 13.12.1957, J.T. 1958, blz. 36);

Overwegende dat het door verweerster aangeboden getuigenisbewijs van het feit: «dat op het heersend erf een ware nijverheid heeft bestaan, waarin talrijke arbeiders werden te werk gesteld, die gedurende vele jaren in groter getale van de kwestieuze overweg gebruik maakten», niet ter zake dienend is en zij derhalve er toe niet dient toegelaten te worden;

Overwegende dat gezien op het heersend erf geen bakkerij uitgebaat werd, het door «De Toekomst» onrechtmatig gebruik maken van de overweg van haar paarden en karren, hooi en stroberging, geen recht kan scheppen in voordeel van om het even wie;

Buizen onder de overweg :

Overwegende dat indien sommige rechtspraak aanneemt dat wanneer door een eigenaar van twee woonsten, de ene aan de straat geplaatst is en de andere volledig achteraan de eerste, het bij de splitsing ten voordele van de achteraan geplaatste woonst toegestaan recht van overweg, recht geeft aan de eigenaar ervan van gasleidingen onderaan den overweg aan te brengen, deze rechtspraak ter zake geen toepassing vinden kan;

Overwegende inderdaad dat blijkt uit het bij voormelde aankoopakte van Notaris De Schaepdrijver gevoegde plan, dat de grond gekadastraerd Sectie B nummers 992/a en 992/b ter breedte van ongeveer vijf meters paalt aan de bij zelfde akte medeaangekochte werkmanswoning, gekadastraerd Sectie B Nr 999/c/3, welke volgens de akte gelegen is aan de Schoolstraat;

Overwegende dat indien verweerster het gebruik van gas op haar eigendom wou hebben, zij zich tot haar verkoopster «De Toekomst» kon wenden, eigenares van de voorschreven werkmanswoning;

Overwegende dat aanlegger dan ook terecht de verwijdering van deze gasbuizen vraagt;

Overwegende dat niet beweerd noch bewezen is dat verweerster andere buizen dan deze van de gasleiding onder de overweg zou aangebracht hebben, zodat de eis van aanlegger nopens buizen andere v.g. zonder voorwerp is;

Schadevergoeding :

Overwegende dat aanlegger beweert tot op het ogenblik der dagvaarding schade ondergaan te hebben welke hij schat op 5.000 fr;

Overwegende dat de vergoeding der schade voortvloeiende uit de gedwongen instelling van een rechtsgeding bestaat in de veroordeling van de verliezende partij tot de gerechtskosten;

Overwegende dat aanlegger van geen andere schade doet blijken, zodat zijn eis op dit punt ongegrond is;

Afsluiting van de overweg :

Overwegende dat rekening gehouden met de huidige toestand van de wederzijdse erven van partijen, de vraag van aanlegger tot machtiging de toegang tot het erf af te sluiten hetzij door een ijzeren of houten hek, waarvan verweerster een sleutel zal aangeboden worden, gerechtvaardigd is, tot als wanneer andere maatregelen zich zouden opdringen;

Overwegende dat geen beperking van uur noodzakelijk noch wenselijk blijkt;

Tegeneis :

Overwegende dat verweerster beweert dat aanlegger op zijn eigendom een gebouw heeft opgetrokken, waardoor hij de breedte van de overweg herleid heeft van 3,70 M. op 3,19 M.;

Overwegende dat hij zich hiervoor steunt op een vaststelling gedaan door deurwaarder Jan Snoeck te Temse de 22 april 1953, ten verzoeken van de Coöperatieve Vennootschap «De Toekomst» te St. Niklaas;

Overwegende dat deze vaststelling eenzijdig geschied is, zodat zij niet tegenstelbaar is aan aanlegger;

Overwegende dat overigens uit niets blijkt dat de vastgestelde toestand sedert meer dan dertig jaren bestaat;

Overwegende dat verweerster geen enkel ander element voorlegt waaruit blijkt dat de overweg op een grotere breedte dan 3,19 M. zou genomen geweest zijn;

Overwegende dat de breedte van 3,19 M. voldoende is;

Overwegende dat de tegeneis van verweerster derhalve ongegrond is;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter, rechtdoende in de Nederlandse taal, op tegenspraak en wijzende in eerste aanleg, alle andere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Wijzen het door verweerster aangeboden bewijs als niet ter zake dienend van de hand;

Zeggen voor recht dat het recht van overweg over het erf van aanlegger zal mogen uitgeoefend worden ten voordele van het erf van verweerster op een breedte van 3,19 m.;

Doen verbod aan verweerster de overweg te gebruiken of te laten gebruiken tot inrichting of uitbating van haar erf tot kampeerterrein, speelplaats, vacan-

tieoord, baden, vergaderplaats, feestplaats, stalling van karren en paarden toebehorende aan de Samenwerkende Maatschappij «De Toekomst» of bergplaats van hooi en stro hiervoor;

Verlenen akte aan aanlegger van het recht dat hij zich uitdrukkelijk voorbehoudt, om bij de eerste vastgestelde overtreding van dit verbond op grond van artikel 1184 of andere van het Burgerlijk Wetboek de verbreking van de overeenkomst en het vernietigen of opheffen van de erfdienstbaarheid te vragen, met verbod in dit geval, aan verweerster voortaan de overweg nog te gebruiken;

Veroordelen verweerster om binnen de acht dagen van de betekening van onderhavig vonnis, de onder de overweg gelegde gasbuizen te verwijderen of te doen verwijderen, en de overweg in zijn vorigen toestand te herstellen; en bijaldien hiermede binnen de acht dagen na de betekening van onderhavig vonnis geen aanvang zou gemaakt zijn, of bijaldien de uitvoering ervan binnen de drie weken van de betekening van onderhavig vonnis niet zou voltrokken zijn, machtigen aanlegger dit werk hetzij te doen uitvoeren hetzij te doen voltrekken op kosten, risico's en perykel van verweerster, kosten invorderbaar op eenvoudig vertoon van het kwijtschrift der aldus uitgevoerde werken;

Verklaren de eis van aanlegger betreffende «andere buizen» zonder voorwerp;

Machtigen aanlegger, tot als wanneer andere maatregelen zich zouden opdringen, de toegang tot het erf af te sluiten hetzij door een ijzeren of houten hek, waarvan verweerster een sleutel zal worden aangeboden;

Verklaren het overige van de eis van aanlegger ongegrond, dienvolgens verwerpen hem;

Zeggen voor recht dat er geen reden is om haar akte te verlenen van het door gemaakte voorbehoud;

Veroordelen verweerster tot de vier/vijfden van de tot heden gemaakte gerechtskosten en de registratiekosten, verschuldigd op onderhavig vonnis, begroot totnogtoe in het geheel op 573 frank, hierin niet begrepen de kosten van registratie verschuldigd op onderhavig vonnis, het overige vijfde ten laste van aanlegger zijnde; de nog te maken kosten worden ten laste gelegd van de partij welke zij zal veroorzaken;

Verklaren onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande alle verhaal en zonder borgstelling;

NOOT:

Bovengemeld vonnis heeft verschillende principiële kwesties in zake erfdienstbaarheden aangeraakt.

I. Het weze voorafgaandelijk opgemerkt dat in beginsel de eigendom vrij en onbeperkt is zodat diegene die een beperking zoals die voortspruitende uit een erfdienstbaarheid inroept, het bestaan en de omvang ervan dient te bewijzen.

Arntz, Cour de Droit Civil, T. I, nr 1186; Lindemans A. P. R., V° Erfdienstbaarheden nr 451 en vlgd.; Aubry en Rau, 5ème Ed. T. II § 219 p. 572; Hémard, Précis Elem. de Dr. Civ. T. I nr 910 - Grandjean, Droit Rural nr 456 - Verbreking 19 mei 1949, Pas. 1949 I, 382.

II. Wanneer de titel van de erfdienstbaarheid er de omvang in de wijze van uitoefening bepaalt, moet zij worden uitgeoefend volgens de titel en zonder mogelijke verzwarend (Laurent T. VIII nr 261 —; Schicks en Van Isterbeek T. II p. 590; Thiry T. I, nr 804; Wille, Les Biens nr 980 en 984; Ripert en Boulanger, Traité de Droit Civil T. II, Ed. 1957 nr 3170; Gent, 18 oktober 1906, Pas. 1906 II, 306.

III. Om de titel ener erfdienstbaarheid te verklaren moet worden in achtgenomen de aard en de behoefte van het heersend erf ten tijde van de vestiging van de erfdienstbaarheid. (Lindemans nr 662)

«Ad modum et exigentiam loci dominantis, qua erat » tempore constitutae servitutis, non autem ut possit » notabiliter augeri», Dumoulin, De div. et indiv., part III nr 83; Demolombe Ed. Belge T. VI, blz. 325 nr 850; Hilbert, des Servitudes foncières nr 560. Vergelijk Lindemans op. cit. 778, waarvan we echter de stelling niet kunnen beamen.

IV. De vraag of in een bepaald geval de erfdienstbaarheid werd verzwaard — ofwel een rechtskwestie voor dewelke het verhaal in verbreking mogelijk is, ofwel een feitelijke kwestie die ontsnapt aan de censuur van het Verbrekingshof. (Laurent VIII nr 263; De Page T. VI nr 646; Dekkers Handboek D. I nr 1405; Lindemans 456 - 660 - 751 en 755; Hue, Commentaire du Code Civil T. IV nr 417)

«Le titulaire ne peut même en restant dans les » limites de son droit», aldus Ripert en Boulanger, Droit Civil T. II Ed. 1957 nr 3170 —

«apporter à l'exercice de la servitude un change- » ment qui serait de nature à rendre la charge plus » lourde en utilisant la servitude... pour une fin » imprévue ou un changement de destination du fonds » dominant » (zie ook De Page T. VI nr 646; Schicks en Van Isterbeek T. II nr 2007; R.P.D.S. V° Servitude 534, alsmede de Rechtspraak door Lindemans op. cit nr 780; Michel Kernprobst, La notion des Servitudes en droit Privé blz. 249; Beudant, Les Biens nr 608.

V. Het is onbetwistbaar dat zo een niet-voortdurende en zichtbare erfdienstbaarheid niet door verjaring kan worden verkregen (Arntz T. IV nr 1180) het zelfde dient beslist voor de verzwarend van een dergelijke erfdienstbaarheid. Zie Simon en De Beus commentaar bij artikel 690; De Page T. VI 603 en 621; Baudry, Les Biens nr 1105; Demolombe Ed. Belge 771 - 772 - 783 - 792; Boulanger op cit. nr 3150 en bijzonder Galopin en Wille, Les Biens nr 263, met aldaar aangehaalde rechtsspraak.

VI. Wanneer spijt alles de draagwijdte aan de titel te geven twijfelachtig blijft, moet deze beperkend worden uitgelegd, Laurent VIII 225 - 228; Art. 1162 B.W.; De Page T. VI 509, 619; Thiry nr 806; Kluyskens V nr 379; Beltjens Art. 702; R.P.D.B. V° Servitude nr 6; Lindemans nr 457 en 667; Codes Perrin T. II nr 3810; Pardessus, Traité des servitudes et des services fonciers Ed. 1822 nr 235; Kluyskens, Zakenrecht nr 979.

VII. Er dient ook nog te worden aangestipt dat vooral wat betreft het recht van overweg of de uitbreiding ervan, men dikwijls vóór een louter gedogen staat en zulks moet zelfs tot tegenbewijs worden verondersteld. Colin et Capitant 7ème Ed. T. II nr 889; Josserand T. I 1994; Répert. Prat. V° Servitude nr 469.

VIII. Waar het ging over de eis tot verwijderen van gasbuizen door de eigenaar van het heersend erf gelegd onder het lijdend erf zonder toestemming van diens eigenaar, heeft de rechter de eis afgewezen, zich steunend op de feitelijke ligging van het heersend erf.

Hij kon dit evengoed hebben gedaan met te doen gelden in rechte dat een niet voortdurende erfdienstbaarheid niet mag gewijzigd worden in voortdurende. Planioel T. TTT nr 981; Verbr. Fr. 18 december 1894 - Dall. 1895 I 365.

IX. Algemeen wordt aanvaard dat de eigenaar van het lijdend erf het recht heeft zich zelf af te sluiten voor zoveel hij hierdoor de toegang tot het heersend

erf niet ernstig bemoeilijkt (De Page T. VI nr 650; Laurent T. VIII nr 273; Hue T. IV 443; Schicks en Van Isterbeek T. II p. 590; Wille, Les Biens nr 272; Codes Perrin T. II nr 3208; Ripert et Boulanger Ed. 1952, T. I nr 3758; Caen 20 janvier 1891, Sirey 1891 II, 252 met noot en rechtspraak; Cass. Fr. 24 februari 1903, Sirey 1903 I, 330; Gent 4 januari 1896, Pas. 1896, III, 216).

P.M.O.

POLITIERECHTBANK TE LEDEBERG

4 februari 1960.

Rechter : M. A. Van der Straeten.
Advocaat : Mr. A. De Cock, loco Mr. L. Schöller.

Beenhouwerij. — Verkoop van soeppakjes niet verboden.

Het K.B. van 12 december 1955, dat voorschrijft dat lokalen bestemd voor handel, bereiding en bewerking van vlees alleen mogen gebruikt worden voor de handel in vleeswaren en verduurzaamde of bewerkte producten, dienend tot het kruiden of bereiden van vlees, verbiedt niet pakjes soep te verkopen, die onder verduurzaamde waren dienen begrepen te worden.

O.M. t/ Verstichel.

Aangezien artikel 1/h K.B. 12.12.1955, voorschrijft dat de lokalen bestemd voor handel, bereiding en bewerking van vlees, alleen mogen gebruikt worden voor de handel in vleeswaren en verduurzaamde of bewerkte producten, dienend tot het kruiden of bereiden van vlees;

Aangezien de pakjes soep, onder deze verduurzaamde waren dienen begrepen; dat ze inderdaad hygienisch onberispelijk zijn en aldus niet strijdig zijn met het doel van de wet, namelijk de openbare gezondheid;

Om deze beweegredenen,

rechtdoende op tegenspraak, spreekt gedaagde vrij van alle vervolg, zonder kosten.

WETGEVING

Wetsvoorstel

tot instelling van een Studiecommissie voor de gelijkheid tussen Vlamingen en Walen

Toelichting

Dames en Heren,

De demografische evolutie van de Vlaamse en de Waalse provincies plaatst ons land vóór een ernstig politiek vraagstuk.

Deze evolutie geeft aanleiding tot een steeds toenemend verschil in de cijfers van de parlementaire vertegenwoordiging van beide volksgemeenschappen, en bezorgt aan één hiervan een meerderheid, die bij elke volkstelling versterkt wordt.

Het Waalse volksdeel ziet met stijgende ongerustheid hoe zijn wettig aandeel in de Staatszaken meer en meer afhankelijk wordt van de goede wil van het Vlaamse volksdeel.

Door deze ongerustheid wordt een sfeer geschapen en in stand gehouden, die uiterst schadelijk is voor de belangen van België, een land dat slechts kan leven en bloeien door het harmonisch naast elkaar

bestaan van de volksgemeenschappen waaruit het is samengesteld.

De auteurs van het voorstel, zoals overigens het merendeel van hun Waalse medeburgers, zijn van oordeel dat de regeling van dergelijke vraagstukken niet mag worden overgelaten aan een toevallige meerderheid. Zij wensen dat een hervorming in studie wordt genomen waarbij, in een nader te bepalen vorm, de gelijkheid van Vlamingen en Walen in een van de beide Kamers wordt vastgelegd.

Een dergelijke hervorming kan natuurlijk niet tot stand komen zonder een herziening van de Grondwet, die in de huidige omstandigheden niet mogelijk blijkt te zijn.

Niets belet echter het vraagstuk reeds thans te bestuderen.

Het Centrum van onderzoek voor de nationale oplossing van de maatschappelijke, politieke en rechtskundige vraagstukken van de verschillende gewesten van het land heeft, met de instemming van al zijn leden, van dit onderwerp een studie gemaakt. Het werd echter door de afsluiting van zijn werkzaamheden verhindert deze studie te voltooien.

Daarom stellen de ondergetekenden de oprichting voor van een « *Studiecommissie* » samengesteld uit volksvertegenwoordigers en senatoren van alle gewesten.

Deze Commissie, die een beroep kan doen op de medewerking van juristen, zou tot taak hebben naar het beste middel te zoeken om het politieke evenwicht van de twee volksgemeenschappen tot stand te brengen, met een billijke vertegenwoordiging van het gewest Brussel.

Zij zou binnen een vrij korte termijn verslag uitbrengen bij de Koning en bij de Voorzitters van de beide Kamers.

De oprichting van bedoelde Commissie zou weliswaar voor de Waalse volksgemeenschap geen waarborg zijn; zij zou echter daarin het bewijs zien dat het Parlement haar bezorgdheid begrijpt en ertoe bereid is deze bezorgdheid uit de weg te ruimen.

S. Paques.

Wetsvoorstel

Eerste artikel.

Er wordt een « *Studiecommissie voor de gelijkheid tussen Vlamingen en Walen* » opgericht.

Deze commissie heeft tot opdracht uit te zien naar een formule waardoor, in één van beide Kamers, een gelijke vertegenwoordiging van de Waalse volksgemeenschap en van de Vlaamse volksgemeenschap alsmede een billijke vertegenwoordiging van het gewest Brussel kan worden verzekerd, een gebeurlijke hervorming van de bevoegdheden van bedoelde Kamer voor te stellen en verslag uit te brengen aan de Koning en aan het Parlement.

Art. 2.

De commissie is samengesteld uit :

a) tien volksvertegenwoordigers van wie vier behorende tot de Waalse volksgemeenschap, vier tot de Vlaamse volksgemeenschap en twee tot het gewest Brussel, door de Kamer van Volksvertegenwoordigers aangewezen;

b) tien senatoren, van wie vier behorende tot de Waalse volksgemeenschap, vier tot de Vlaamse volksgemeenschap en twee tot het gewest Brussel, door de Senaat aangewezen.

Haar bureau wordt door de Koning benoemd. Het bestaat uit een voorzitter, behorend tot één der

volksgemeenschappen, een ondervoorzitter behorend tot de andere volksgemeenschap, en één ondervoorzitter behorend tot het gewest Brussel.

De commissie wijst buiten haar leden twee secretarissen aan, die niet stemgerechtigd zijn. Een dezer secretarissen behoort tot de Waalse, de andere tot de Vlaamse volksgemeenschap.

Art. 3.

De commissie kan bij hare werkzaamheden, ten adviserende titel, de juristen betrekken wier medewerking zij als nuttig beschouwt.

Art. 4.

De commissie is ingesteld voor een termijn van zes maanden. Zij maakt haar verslag over aan de Koning

en aan de voorzitters van beide Kamers bij het verstrijken van die termijn.

Art. 5.

De bestuurs- en werkingskosten van de commissie vallen ten laste van de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Art. 6.

De Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de tenuitvoerlegging van deze wet.
1 maart 1960.

*S. Paques, F. Massart, R. Toubeau,
L. Harmegnies, J. Peeters, H. Cugnon.*

MEDEDELINGEN

Het Regeringsontwerp inzake de Kultuurraden

Nog niet lang geleden werd het wetsontwerp op de nationale Kultuurraden, waarvan het initiatief genomen werd door minister Harmel, bij het Parlement ingediend. De pers bracht reeds meerdere commentaren over dit wetsontwerp. Het lijkt ons interessant aan onze lezers de mening mede te delen van de Kultuurraad voor Vlaanderen, die zoals men weet opgericht werd door de Bestendige Deputaties van de Vlaamse provinciën. In onderstaande nota worden de bezwaren aangehaald die tegen het wetsontwerp Harmel kunnen ingebracht worden.

* * *

A. Algemene opmerkingen.

In zijn geheel beantwoordt het ontwerp geenszins aan de verwachtingen. Het is geen stap vooruit naar kultuurautonomie, waarvan de Memorie van Toelichting spreekt (Par. 10 —) (1). Indien dit ontwerp bekrachtigd wordt, zal deze wet ongetwijfeld de normale evolutie naar een zelfstandige ontwikkeling der beide cultuurgemeenschappen belemmeren, in plaats van ze in de hand te werken.

Het valt vooreerst op, dat het ontwerp niet overeenstemt met de bedoelingen vooropgezet in de Memorie van Toelichting. Waar deze laatste de oprichting van een publiekrechtelijke Instelling vooropstelt (Par. 10), blijkt de tekst van het ontwerp in genen dele de uitwerking van deze bedoeling te zijn.

Een begin van autonomie is slechts denkbaar, indien een publiekrechtelijk orgaan wordt opgericht, met een minimum van reglementerende bevoegdheid.

Het is bijzonder opvallend :

1. dat het ontwerp niet voorziet in het *verplicht advies*. Het verstrekken van adviezen wordt afhankelijk gesteld van een ministerieel verzoek of een vraag van de Voorzitters der wetgevende Kamers (Art. 3-4-5). Voor deze adviezen wordt geen reglementerend gevolg voorzien, zoals dit b.v. het geval is in de sociale sector (cfr. de paritaire comités).

2. dat het ontwerp geen *controle-bevoegdheid* toekent aan de Kultuurraad op de organismen, die toezicht moeten uitoefenen op het naleven van de taalwetgeving.

3. dat het ontwerp geen *vorderings-recht* bij de Raad van State voorziet, om de naleving van deze taalwetten te eisen.

Zonder verplicht adviserende bevoegdheid, zonder reglementerend gezag (na bekrachtiging door K.B.), blijft de ontworpen Raad slechts een algemene « openbare instelling », met een facultatief recht van advies. Dergelijke passieve organismen bestaan er in ons bestuursapparaat reeds genoeg.

Om deze tekorten reeds, is het ons onmogelijk het betrokken ontwerp voor verwezenlijking aan te bevelen.

B. Hoofdbezwaren.

I. Verplicht advies.

Het besproken ontwerp is een stap achteruit ten overstaan van het K.B. van 7 februari 1938 (2). Het huidige ontwerp legt aan de Minister geen verplichting op om aan de Raden advies te vragen.

Ervaringen met andere publiekrechtelijke adviesorganen, als de « Centrale Raad voor het Bedrijfsleven » en andere « Hoge Raden », hebben reeds bij herhaling bewezen hoe zeldzaam deze adviezen *vrijelijk* worden gevraagd. De Voorzitters van de Kamers deden nog geen enkele maal beroep op een advies van de « Centrale Raad voor het Bedrijfsleven ».

Het advies van de Kultuurraden wordt daarbij nog in waarde verminderd, waar de Minister er niet toe gehouden is, eventuele met het advies strijdige besluiten, voor de Raad en het Parlement te motiveren.

Om het advies verplicht te stellen, weze opgemerkt, dat in Art. 3 het werkwoord « kunnen » driemaal dient vervangen te worden door « moeten ».

Bovendien hoeven niet alleen de Minister en de Voorzitters van Kamer en Senaat om het verplicht advies te vragen, maar zou deze verplichting ook moeten gelden voor de commissies van het parlement, elk binnen het kader van haar bevoegdheid.

II. Afbakening der territoriale bevoegdheid.

Wat de bevoegdheid « *ratione loci* » van de Raden betreft, is het onaanvaardbaar dat de beide Raden in hun bevoegdheid niet beperkt worden tot het eigen

taalgebied en een evenwaardige bevoegdheid in geheel de Brusselse agglomeratie (cfr. Art. 1 van het Wetsontwerp ⁽³⁾ en Art. 3 van het K.B. van 7 februari 1938) ⁽⁴⁾.

III. Publiekrechtelijk Karakter.

Zoals onder de Algemene Opmerkingen betoogd, heeft het ontworpen organisme geen publiekrechtelijk karakter, zoals nochtans bedoeld in de Memorie van Toelichting (zie voetnoot 1).

Willen de Kultuurraden de kulturele autonomie stimuleren, dan dienen zij ten minste met volgende machten bekleed te worden :

1. het recht om *controle* uit te oefenen op alle commissies die belast zijn met taaltoezicht. De Memorie van Toelichting erkent de taal als het voornaamste teken van kultuureenheid ; autonome kulturen mogen de eigen kenmerken van de taal niet verloochenen (cfr. Par. 6 der Memorie van Toelichting) ⁽⁵⁾.

Maar de Kultuurraden, die de kulturele ontwikkeling van het land dienen te bevorderen, hebben op het gebied van het taaltoezicht geen werkelijke bevoegdheid. In feite zijn zij slechts gemachtigd tot aanduiding van de leden der taalcommissie (cfr. Art. 7 van het wetsontwerp). Aan de Kultuurraden zou de *coördinatiebevoegdheid* van het gehele taaltoezicht in de verschillende organismen moeten toegekend worden.

2. De Kultuurraden zouden, ingevolge het voorgaande besluit, in kennis moeten gesteld worden van elke overtreding van de taalwet. Als verweermiddel dienen zij te beschikken over een *vorderingsrecht* bij de Raad van State.

Wanneer de Kultuurraden de integriteit van de cultuur dienen te beschermen (de eerste voorwaarde om haar te kunnen beschermen), dienen zij over aktiemiddelen te beschikken. Voor een controle-orgaan is dit vorderingsrecht het enige afdoende middel om zijn doel te kunnen verwezenlijken.

3. Het ontbreekt de ontworpen Raden aan *reglementerende* mogelijkheden. Hun adviezen vormen slechts wensen. Hierdoor is het publiekrechtelijk karakter, zoals bedoeld in de Memorie van Toelichting, een fictie. Wat op het sociale vlak het geval is, met de bevoegdheid voor wettelijke overeenkomsten, die bij een K.B. kracht van wet krijgen (cfr. de paritaire comités), dient ook ten opzichte van de cultuurpolitiek gedaan. Deze vorm van reglementerende bevoegdheid tast de wetgevende prerogatieven niet aan. De gevestigde machten behouden ten volle hun wetgevende en uitvoerende bevoegdheid.

Het *reglementerend gevolg* alleen is in staat aan beide kultuurgemeenschappen een zekere vorm van kulturele autonomie te geven. Het kan niet worden betwijfeld dat het erkennen en stimuleren van deze kulturele autonomie de opzet van de Regering is. Het staat uitdrukkelijk vermeld in de Memorie van Toelichting ⁽⁶⁾. Ook het K.B. van 7 februari 1938 heeft de kulturele autonomie als hoofdgedachte vooropgesteld ⁽⁷⁾.

IV. De samenstelling.

De wijze waarop de Kultuurraden volgens het ontwerp zouden worden samengesteld, noopt ons tot het maken van de hierna volgende bedenkingen :

1. Vooreerst lijkt ons een raad van 12 leden te beperkt om de zo uiteenlopende als veelomvattende taak van de Kultuurraad waar te nemen. Een Kultuur-

raad moet *representatief* zijn. Een behoorlijk aantal leden, dat de verschillende aspecten van de cultuur en de diverse ideologieën vertegenwoordigt, schept de mogelijkheid tot ruime gedachtenwisseling. In de schoot van een uitgebreide vergadering kan men overgaan tot de samenstelling van gespecialiseerde commissies, die noodzakelijk zijn om de algemene raad voor te lichten, gezien de diversiteit van de gestelde problemen.

2. Alhoewel verschillende organen kandidaten mogen voordragen, bestaat geen enkele waarborg van *regionale* spreiding. Weerom vervalt men in een te grote centralisatie, door iedereen veroordeeld, maar die men nooit daadwerkelijk te keer gaat.

3. Het is onaanvaardbaar dat het Parlement tot de aanstelling van de 2/3 van het aantal leden overgaat ; dit impliceert dat parlementsleden behorende tot één kultuurgroep, medezeggenschap krijgen bij de aanduiding der leden behorende tot de andere kultuurgroep. Deze ongerijmdheid dient opgelost te worden door de aanstelling der leden te laten gebeuren door de organismen waarvan sprake in artikel 11-2.

4. Er valt op te merken dat, waar Art. 11 voorziet in de aanduiding van de leden door een politieke instantie bij uitstek, het Parlement, er anderzijds te angstvallig over gewaakt wordt, dat geen Parlementaire op Provinciale mandatarissen, zouden deel uitmaken van de Kultuurraden. Kultuurproblemen houden immers nauw verband met politiek beleid.

V. Dotatie.

De dotatie aan de Raad toegekend moet niet alleen de werking van de Raad zelf mogelijk maken, maar bovendien moeten Kultuurraden beschikken over voldoende kredieten om, bij wijze van subsidiëring, op actieve wijze, een aanvullende cultuurpolitiek mogelijk te maken en het kulturele leven te bevorderen.

Slotbeschouwing.

De kritiek, die wij menen te moeten uitbrengen op het huidig regeringsvoorstel is van dien aard, dat wij van oordeel zijn dat het beter ware dat in het geheel geen Kultuurraden tot stand kwamen, dan dat zij volgens het huidige voorstel opgericht werden.

Hoe essentieel ook werkelijke Kultuurraden voor ons zijn, toch hechten wij een bijzonder groot belang aan de volgende twee punten, die naar onze mening de oprichting van Kultuurraden moeten voorafgaan :

1. de splitsing van de begroting van het Ministerie van Openbaar Onderwijs, waardoor de Regering duidelijk zou te kennen geven een gelijke zorg aan beide landskulturen te willen besteden.

2. de splitsing van het Ministerie van Openbaar Onderwijs tot en met het Sekretariaat-Generaal.

Zonder deze maatregelen zou de oprichting van Kultuurraden, hoe dan ook, voor een deel inefficiënt zijn. Het mag de Regering hierbij niet ontgaan dat de splitsing van de begroting door eenvoudige beslissing van de Minister kan doorgevoerd worden. Een aantal artikels werd reeds gesplitst. De splitsing van het kader van het Ministerie kan geschieden bij Koninklijk Besluit. Tot deze hervorming was reeds virtueel besloten onmiddellijk vóór de Wereldoorlog.

De grote politieke partijen wensten ze. De toenmalige Kultuurraden hadden ze eenparig aanbevolen. In de beide wetgevende Kamers bestaat ongetwijfeld een

overgrote meerderheid, over de drie partijen verspreid, om deze splitsing toe te juichen.

Onze vereniging zal aan deze laatste kwestie een grondig onderzoek wijden en te gepasten tijde aan de bevoegde instanties haar advies overmaken.

Aan de hand van het voorafgaande onderzoek meent de Raad dat het voorliggende wetsontwerp in vele opzichten een anachronisme is en niet beantwoordt aan de nieuwe ideeën over de ontwikkeling van de cultuurgemeenschappen.

Het is de overtuiging van de Raad dat het ontwerp alleen voor verbetering vatbaar is, mits de essentiële grondgedachten ervan gewijzigd worden.

Namens de *Kultuurraad voor Vlaanderen*.

De sekretaris,
J. FLEERACKERS.

De voorzitter,
P. KNAPEN.

Leden Raad van Beheer :

Mr. P. Knapen, voorzitter, bestendig afgevaardigde Provincie Limburg; Prof. Dr. P. De Keyser (Gent); Dhr A. Demedts (Kortrijk); Dhr A. De Vos, bestendig afgevaardigde Prov. Antwerpen; Mr. G. d'Hanens, bestendig afgevaardigde Prov. O.-Vlaanderen; Dhr J. Storme, bestendig afgevaardigde Prov. -Vlaanderen; Dhr J. Vandeveld (Leuven); Prof. Dr. H.J. Van de Wijer (Leuven); Prof. Dr. R. Victor (Antwerpen).

Leden van de Commissie voor Nationale Problemen :

Mr. P. Knapen, voorzitter; Drs. M. Coppieters (Sint-Amandsberg-Gent); Dr. A. Croux (Bilzen); Mevr. Dr. P. Daems-Van Ussel (Antwerpen); Dhr E. De Wilde (Scheldewindeke), bestendig afgevaardigde Prov. O.-Vlaanderen; Prof. Dr. Ir. A.G. Dumon (Leuven); Prof. Dr. J.B. Gillis (Gent); Dr. M. Grijpdonck (Gent) Inspekteur-Generaal Oost-Vlaanderen; Mgr. Prof. Dr. A. Janssen (Leuven); Prof. Dr. W. Opsomer (Antwerpen); Prof. Dr. K.C. Peeters (Antwerpen); Dhr K. Theunissen (Leuven); Mr. M. Vandekerckhove (Kortrijk); Prof. Ir. F. Vanderheyden (De Pinte-Gent); Prof. Dr. H.J. Van de Wijer (Leuven); Dhr L. Van Hoorick (Brussel); Drs. J. Van Overstraeten (Aalst); Dhr. R. De Vocht (Antwerpen) Bestendig afgevaardigde Prov. Antw.; Dr. M. Van Haegendoren (Leuven).

(1) Par. 10 Memorie van Toelichting van het Wetsontwerp van 10 november 1959. «Om de streving naar cultuurautonomie in de hand te werken, stelt de Regering voor, vooreerst twee publiekrechtelijke instellingen op te richten, waarvan de drievoudige taak er in zal bestaan de activiteiten van de Staat ten voordele van de Nederlandse en Franse cultuur in België te ontwerpen, te inspireren en er de gevolgen van te waarden; nadien zal ook een aangepast orgaan voor de duitssprekende gemeenschap moeten worden opgericht.»

(2) Art. 5. K.B. 7 februari 1938. «De Minister van Openbaar Onderwijs is gehouden het advies van de Raden in te winnen ... enz...»

(3) Art. 1 van het Wetsontwerp van 10 november 1959. «De cultuurraden zijn er onderscheidelijk mede belast, de ontwikkeling van de Nederlandse cultuur en van de Franse cultuur in België te bevorderen.»

(4) Art. 3 van het K.B. van 7 februari 1938. «Beide raden hebben gelijke bevoegdheid, ieder voor de taalgroep waartoe hij behoort.»

(5) «... dient in elke Staat de cultuurervaring haar basis te vinden in gemeenschappen waarvan de taal het eerste teken van eenheid biedt. (...) (de cultuurgemeenschappen) zijn in België de cellen van waaruit voortaan autonome culturen moeten opbloeien, die in hun universalisme hoge aanspraken mogen hebben, maar de eigen kenmerken van de taal niet mogen verloochenen.»

(6) Par. 10 der Memorie van Toelichting, 10 nov. 1959 «Om de streving naar cultuurautonomie in de hand te werken stelt de Regering voor ... enz...»

(7) Par. 4 van K.B. van 7 februari 1938. «De te bestuworden opgelost met inachtneming van haar eigen karakter, haar culturele autonomie en de bijzondere behoeften van deren vraagstukken moeten immers, in beide landstreken, naar intellectueel leven.»

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor Notarissen, jrg. 1960 - nr. 2 :

R. Pauwels, Muntontwaarding en vergoeding in het huwelijksvermogensrecht (vervolg).

Nederlands Juristenblad, jrg. 1960 - nr. 11 :

G. van den Bergh, Rechtstreekse verkiezingen voor het Europese Parlement. — W. Keuchenius, Het Nederlanderschap des Konings. — I. Van Creveld, Mr. G. J. van Brakel. — E. Dienaar, Volkenrecht en Balie. — T. Semeijns De Vries-van Doesburgh, Inbeslagneming van gestolen rijwielen. — W.F.C. van Hattum, Inbeslagneming van gestolen goed. — M. Troostwijk, Akte van overlijden en akte van lijkvinding.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-amt en Registratie, jrg. 1960 - nr. 4621 :

J. Spoel, Problemen rond levensverzekering (IV, slot). — A. J. Loyens, Recht en lijfrente bij aftreden van vennoot. — A. G. Lubbers, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Vierde boek B.W.

Journal des Tribunaux, jrg. 1960 - nr. 4270 :

G. Rombaut, La répression des infractions à la réglementation relative à l'approvisionnement du pays.

Revue de L'Administration et du Droit Administratif de la Belgique : jrg. 1960 - nr. 3 :

G. Lambeau, Emploi des langues. — Assistance publique et domicile de secours. — Bibliographie. — L. Van der Biest, Commission d'assistance publique. — Elections. — Etrangers. — Finances communales. — Fonctionnaires. — Loi communale.

Revue de Droit Pénal et de Criminologie, jrg. 1960 - nr. 6 :

E. Dumont, La répression du Suicide. — L. L. Capuyns, Les Infractions économiques.

Revue Générale des Assurances et des Responsabilités, jrg. 1960 - nr. 2 :

Rechtspraak.

Recueil Dalloz, jrg. 1960 - nr. 10 :

A. Besson, Des règles de l'expertise élaborées par le code de procédure pénale.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD